

ԻՍՐԱԵԼԻ ՄԷՋ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱՆ ԽՈՐՀՐԳԱՐԱՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Երեկ Իսրայելի մէջ տեղի ունեցան խորհրդարանական ընտրութիւններ, որոնք 7 հոկտեմբեր 2023-էն ետք առաջինն են եւ որակուած են երկրի պատմութեան մէջ կարեւորագոյնը, ինչպէս նաեւ կը նկատուին Իսրայելի գործող վարչապետ Պեթիամին Նեթա-նիահուի իշխանութեան շուրջ հանրաքուէ մը:

Շար.ը՝ էջ 8

ԱԼԻԵՒ. «ՄԵՆՔ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԿՈՎԿԱՍԻ ՄԷՋ ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ԻՐԱՎԻՃԱԿ ՍՏԵՂԾԱԾ ԵՆՔ»

Ազրայէճանը Հարաւային Կովկասի մէջ ստեղծած է բոլորովին նոր իրավիճակ, որ երբեք գոյութիւն չէր ունեցած շրջանի անկախ պետութիւններու պատմութեան ընթացքին: Ազրայէճանի պետական ԱԳԱ լրատու գործակալութիւնը կը հաղորդէ, որ այս մասին Պաքիստանի մէջ Միջմշակութային երկխոսութեան 7-րդ համաշխարհային ֆորումի բացման ընթացքին յայտարարած է Ազրայէճանի նախագահը:

Շար.ը՝ էջ 8

ՌԻՏԱՅԻ. «ՄԵՔԲԱՅԻ ՀԱՄԱՐԱՅԻՆԱԳԻՐԻ ԱՆԳԱՄ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ ՀԱՄԱՐԱՅԻՆԵՑԱՆՔ, ԹԵ ԾՐԱՅԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ ԻՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒՆ ՃԱՄԲՈՎ ԿԸ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ»

Իրանի Ազգային անվտանգութեան խորհուրդի նախագահ Մոհսէն Ախուաի յայտարարեց, թէ Մեք-քայի համաձայնագիրին մաս կազմող կողմերուն հետ «շատ լաւ բանակցութիւններ» տեղի ունեցած են:

Յիշեցնենք, թէ Մեքքայի միացեալ պաշտպանութեան համաձայնագիրի անդամ երեք պետութիւններու ներկայացուցիչները՝ Սեւուական Արաբիոյ պաշտպանութեան նախարար Խալէտ Պըն Սալմա-նը, փաքիստանեան բանակի իրամանատար Ասեմ Մուհիթը ու թրքական հետախուզութեան պետ Իպ-րահիմ Զալընը երկուշաբթի օր Թեհրանի մէջ գումարեցին ժողով մը, որ Իրանի Ազգային անվտանգութեան խորհուրդին համաձայն, շրջանային անվտանգութիւնն ու կայունութիւնը ամրապնդելու իրանեան նախաձեռնութեան մը ծիրին մէջ էր:

Շար.ը՝ էջ 2

ԹՐԱՄՓ ԻՐԱՆԻ ՀԵՏ ԶԻՆԱԳԱԳԱՐԸ «ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՎԱՏՆՈՒՄ» ԿԸ ՆԿԱՏԵ

Միացեալ Նահանգներու Նախագահ Տաւրըտ Թրամփ նշեց, որ Իրանի հետ զինադադարի հաստատումով շատ համոզ-ւած չէր եւ զայն «ժամա-նակի վատնում» նկա-տեց:

Ան նշեց, որ Միացեալ Նահանգներ Իրանի դէմ «աննախադէպ» ծովային շրջափակում հաստա-տած են:

Թրամփ անեցուց, որ ամերիկեան ուժերը ամ-բողջական կերպով կը տիրապետեն Հորնուզի նեղուցին մէջ իրավիճակին, եւ «անոր միջոցով պատերազմի սկիզ-բէն առաջ եղածէն աւելի քարիւղ դուրս կու գայ»:

Ըստ անոր, իրանեան որեւէ նաւ եր-կար ամիսներէ ի վեր չէ կրցած ծովա-յին պաշարումը խզել:

Անդրադառնալով զինուորական գործողութեան՝ Սպիտակ տան ղեկա-վարը ըսաւ, թէ ամերիկեան ուժերը

բանդած են իրանեան ծովուծը, 159 նաւեր ընկղմած են, 268 հալածիչներ քանդած, ինչպէս նաեւ աւերած իրա-նեան ռաւտարի համակարգերուն մե-ծամասնութիւնը:

«Իրանցիները խելացի են, ազդու զէնքեր կ'արտադրեն, սակայն զանոնք ծանր պարտութեան մատնեցին», անեցուց Թրամփ:

Շար.ը՝ էջ 2

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲԱՐՈՒՆԻՆԵՐԻ ԵՎ ԵՎԵՐԵՐԻ ՎԵՐԱԿԱՐԳԵՐՈՒՄԻՆ՝

ՅՈՐԳԱՆԱՆԵԱՆ ԲԱՆԱԿԸ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ ԾԱՅՐԱՅԻՆԱԿԱՆ ԽՄԲԱՒՈՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ԴԻՐՔԵՐ ՀԱՐՈՒԱԾԵՑ

Յորդանանեան բա-նակը յայտարարեց, թէ գործադրած է տեսակա-րար գործողութիւն մը, որ թիրախաւորած է հարա-ւային Սուրիոյ մէջ ահա-բեկչական կազմակեր-պութիւններու դիրքերը՝ ուրբաթ օր Բարաքի Հա-մուտ եկեղեցւոյ մէջ սպաննուածներուն «վրե-ծը լուծելու համար», որովհետեւ այդ ոճրային արարքը գործած ահաբե-կիչները այդ ահաբեկչական կազմա-կերպութիւններուն հետ կապ ունին:

Յորդանանեան օդուժի ռմբաձիգնե-րը քանդած են ահաբեկիչներուն

պատկանող շարք մը կեդրոններ, ուր արձանագրուած են զոհեր ու վիրաւոր-ներ եւ շարք մը մեքենաներ քանդուած:

Շար.ը՝ էջ 2

ՀԱՅ ԺՆՂԱԳՈՒՆԱԿԱՆ ՂԱՇՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
ՍՏԵՍԱՐԻ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ
136 ՎԵՐ ԿԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐՂ

ԽՕՍԵ ԿՈՒՆԵՆ՝
ԱՐՄԵՆ ՈՒՄՏԱՍԵԱՆ
ՀՅՐ ԲԻՐՈՒՅԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՑ
ԱԼՊԵՐ ՊԱԼԱՊԱՆԵԱՆ
ՀՅՐ ԼԻՔԱՆԱՐԻ ԿԵՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՒՄԵՏԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՑ

ԳԵՐԱՐՈՒՄԵՍԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

ՈՒՐԲԱԹ, 27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2026 | ԵՐԵՎԱՆԵԱՆ ԺԱՄԸ 8:00
«ԱՄԱ ՎԵՆԻՈՒ», ԷՇԵԹԵ

ՀՐԱԵՐ

ՏԱԻՌԻՇԻ ԿՈՂՄԵ ՍԱՀՄԱՆԸ ՀԱՏԱԾ ԱԶԻՂԵՅՃԱՆՑԻՆ ՎԵՐԱԳԱՐՉՈՒԱԾ Ե ՊԱՔՈՒ

Հայաստանի Ազգային անվտանգութեան ծառայութիւնը կը հաղորդէ, որ Տաւուշի կողմէ Հայաստանի սահմանը հատած Ազրայէճանցի քաղաքացին վերա-դարձուած է Պաքիստան: «Ազրայէճանի Հանրապետութեան քաղաքացի Զասիմով Եաշար Ալի Օղլին, ով աւելի վաղ մոլորուելու հետեանքով անցել եւ յայտնա-բերուել էր Հայաստանի Հանրապետութեան տարածքում (Տաւուշի մարզ), սոյն թուականի հոկտեմբերի 24-ին վերադարձուել է Ազրայէճանի Հանրապետու-թիւն՝ փոխանցուել է Ազրայէճանի Հանրապետութեան իրաւասու մարմիննե-րին», կը նշուի Ազգային անվտանգութեան ծառայութեան հաղորդագրութեան մէջ: Զանի մը օր առաջ Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը լրագրողնե-րուն հետ ունեցած զրոյցին ընթացքին յայտնած էր, որ մոլորուած ազրայէճան-ցին պիտի վերադարձուի:

ՀԱԿԱՌԱԿ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳՆՇՈՒՄՆԵՐՈՒՆ՝ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԶԳԱԼԻ ԹԻՒՈՎ ՔՈՒԷՆԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԾ Ե

25 հոկտեմբերին Հայաստանի մէջ տեղի ունեցած տեղական ինքնակառավարման մարմիններու ընտ-րութիւններուն, ՀՀ Դաշնակցութիւնը չորս խոշորա-ցուած համայնքներու մէջ ապահոված է զգալի թի-ւով քուէներ՝ հակառակ ընտրապայքարի ընթացքին արձանագրուած ճնշումներուն վերաբերեալ ընդդի-մութեան ահագանգերուն:

ՀՀ Դաշնակցութեան Գերագոյն մարմինի ներկայա-ցուցիչ եւ Ազգային ժողովի «Հայաստան» խմբակցու-թեան պատգամաւոր Իշխան Սաղաթէեան հրապա-րակած է կուսակցութեան ընտրական արդիւնքները:

Ծաղկաձորի մէջ Դաշնակցութիւնը ստացած է 449 քուէ՝ շուրջ 15,4 առ հարիւր, Մարտունիի մէջ՝ 2053 քուէ՝ 11,2 առ հարիւր, իսկ Արտաշատի մէջ՝ 2925 քուէ՝ 10,6 առ հարիւր: Հրազդանի մէջ կուսակ-ցութիւնը ստացած է 1736 քուէ: Կեդրոնական ընտ-րական յանձնախումբի նախնական տուեալներով՝ շուրջ 9,2 առ հարիւր:

Սաղաթէեան իր հրապարակած յայտարարու-թեան մէջ ընդգծած է, որ կուսակցութիւնը այս ար-դիւնքները արձանագրած է քաղաքական ճնշումնե-րու եւ հետապնդումներու պայմաններուն մէջ:

Ան շնորհակալութիւն յայտնած է Դաշնակցու-թեան վստահած ընտրողներուն, ինչպէս նաեւ չորս համայնքներու կուսակցական կառույցներուն, թեկ-նածուներուն եւ ընտրական աշխատանքներուն մասնակցած բոլոր անդամներուն:

Դաշնակցական գործիչը շեշտած է, որ տեղական ընտրութիւններուն մասնակցութիւնը Դաշնակցու-թեան համար միայն համայնքային ներկայացուցչու-թեան հարց չէր: Կուսակցութիւնը այս ընտրապայ-քարը նկատած է նաեւ համապետական քաղաքա-կան պայքարի շարունակութեան եւ իր շուրջ հա-մախմբուած ուժերու կապերուն պահպանման մի-ջոց:

Սաղաթէեան շեշտած է, որ Հայաստանի քաղա-քական կացութեան արմատական փոփոխութիւնը կարելի է ապահովել միայն գործող իշխանութեան հեռացումով:

Ան վերահաստատած է Դաշնակցութեան վճռա-կամութիւնը՝ շարունակելու քաղաքական պայքարը եւ համախմբելու իշխանափոխութեան ձգտող ու-ժերն ու քաղաքացիները:

ՄԻՐԶՈՅԵԱՆ ՉԻ ԲԱՅԱՌԵՐ ԹՐԻՓՓ-Ի ԳՈՐԾԱՐԿՈՒՄԸ՝ ՆԱԽՔԱՆ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐԻՆ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Արա-րատ Միրզոյեան 27 հոկտեմբերին Ազգային ժողո-վին մէջ յայտարարած է, որ ԹՐԻՓՓ ծրագիրը կրնայ գործարկուիլ նոյնիսկ նախքան Հայաստանի եւ Ազըր-պէճանի միջեւ խաղաղութեան պայմանագիրին վերջնական ստորագրութիւնը:

«Ուժեղ Հայաստան» խմբակցութեան ղեկավար Նարեկ Կարապետեանի հարցումին պատասխանե-լով՝ Միրզոյեան ընդունած է նման հաւանականու-թիւնը: Կարապետեան մտահոգութիւն յայտնած է, որ Ազրայէճան, ԹՐԻՓՓ-ի միջոցով ապահովելով իր հիմնական տարածքին եւ Նախիջեւանի միջեւ

Շար.ը՝ էջ 8

ՈւժժժԻ ԵՒ ՄԱՔԵՆԹԻ ՖԻՆԻԻԼ-Ի ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵԱՆ ԱՄԱՐՏԷՆ ԵՏՔ ՀԱՐԱԽԱՅԻՆ ԼԻՔԱՆԱՆԻ ՄԷՉ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՆԵՐԿԱՅՈՒԹԵԱՆ ԱՆՀՐԱՄԺԵՇՏՈՒԹԻՒՆԸ ՇԵՇՏԵՑԻՆ

Լիբանանի արտաքին գործոց նախարար Եուսեֆ Ռաժժի ընդունեց Իրանտալի արտաքին, պաշտպանության և առևտուրի նախարար Յեյես Մաքենթին, որ Լիբանանի մեջ կայունության և անվտանգության նկատմամբ իր երկիրին աջակցությունը յայտնեց: Յանդիպումի ընթացքին ընկարկուցաւ ՖԻՆԻԼ-ի առաքելութեան աւարտին յաջորդող փուլը: Երկու նախարարները մտաւախութիւն յայտնեցին հարաւային Լիբանանէն ՖԻՆԻԼ-ի հեռանալէն ետք ստեղծուելիք ապահովական բացին նկատմամբ: Անոնք համաձայն գտնուեցան, որ անհրաժեշտ է սահմաններուն վրայ միջազգային ներկայութիւն պէտք է ըլլայ: Մաքենթի, որուն երկիրը այժմ Եւրոպական Միութեան նախագահութիւնը կը վարէ, հարցուց, թէ միութիւնը ի՞նչ դերակատարութիւն կրնայ ունենալ: Ռաժժի իր կարգին մտաւախութիւն յայտնեց «նոր պատերազմէ մը, որուն Յրգպալլան կը պատրաստուի Իրանի պահանջով» յիշեցնելով, որ անհրաժեշտ է, որ Իսրայէլ հեռանայ եւ իր յարձակումները դադրեցնէ: Ան նաեւ նշեց զԵնքի մենաշնորհման եւ Յրգպալլայի զինուորական ու ապահովական գործունէութիւնը դադրեցնելու վերաբերեալ կառավարութեան որոշումները: Ռաժժի լիբանանեան բանակի դերակատարութիւնն ու իր առաքելութիւնը կատարելու համար անոր աջակցելուն կարեւորութիւնը շեշտեց:

ՅՈՐԳԱՆԱՆԵԱՆ ԲԱՆԱԿԸ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

Յորդանանի զինեալ ուժերը շեշտեցին, որ իրենք ուշադիր կը հետեւին իւրաքանչիւրին, որ կը համարձակի սպառնալ քաղաքացիներու անվտանգութեան, անոնք ընդգծեցին իրենց վճռականութիւնը՝ յառաջ շարժելու ծայրայեղականութեան եւ ահաբեկչութեան արմատները վերացնելու գործին մէջ՝ աւելցնելով, որ իրենք կը շարունակեն իրենց սրբազան պարտականութիւնը՝ պաշտպանելու հայրենիքն ու անոր քաղաքացիները, ինչպէս նաեւ պահպանելու անոր սրբութիւնները: Սուրիոյ կառավարութիւնը յայտարարեց, թէ յորդանանեան գործողութիւնը նախապէս սուրիական կողմին հետ չէ համակարգուած՝ նշելով, որ հետաքրքրութեամբ կը հետեւի յորդանանեան օդային յարձակումին զարգացումներուն, որոնց լոյսին տակ սպաննուած են քաղաքացիներ, ներառեալ մանուկներ: ՍԱՆԱ լրատու գործակալութիւնը հաղորդեց, որ Տարաա նահանգի գիւղական շրջանին մէջ շարք մը դիրքերու վրայ յորդանանեան յարձակումին պատճառով արձանագրուած է 7 զոհ եւ 3 վիրաւոր: Սուրիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը ՍԱՆԱ-ին յայտնեց, որ Յորդանանին փոխանցած է սուրիական հողերուն մէջ առանց նախապէս համակարգելու գործողութիւններու շրջապագերծման դէմ իր «ամբողջական վերապահութիւնը» եւ ցաւ յայտնած այս գործողութեան հետեւանցով Տարաա նահանգին մէջ զոհերու եւ վիրաւորներու արձանագրուելուն համար: Նախարարութիւնը աւելցուց, որ բուռն կերպով կը մերժէ յորդանանեան ռմբակոծումը, որ առանց որեւէ համակարգումի թիրախաւորած է Տարաա նահանգը: «Յորդանանեան կողմին հետ շարունակ հաղորդակցութիւն ու համակարգում տեղի կ'ունենայ պարզելու այս իրադարձութեան հետեւանքներուն առնչուած մանրամասնութիւններն ու պատճառները, այնպէս, որ պահպանուի սուրիական տարածքներու անվտանգութիւնն ու գերիշխանութիւնը», նշեց Սուրիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը: Նախարարութիւնը նաեւ զգուշացուց գոյութենէն կասկածելի կողմերու, որոնք աշխատանք կը տանին սադրանք յառաջացնելու եւ Սուրիոյ ու Յորդանանի միջեւ յարաբերութիւնները խանգարելու: Յորդանանի հաղորդակցութեան միջոցներու նախարար դոկտ. Սոհամետ Յիւսէյն Մումինի յայտնեց. «Յարաւային Սուրիոյ մէջ ՏԱՅԵՇ-ի վրայ յարձակումներուն ընթացքին 20 զինեալներ սպաննուեցան»: Ան նաեւ ցաւ յայտնեց քաղաքային զոհերու արձանագրման համար: Մումինի յայտնեց, որ սուրիական կողմին հետ աշխատանք կը տարուի կազմելու միացեալ յանձնախումբ մը՝ հետեւելու համար ՏԱՅԵՇ-ի դէմ գործողութեան հետեւանքներուն եւ ահաբեկչական կազմակերպութեան դէմ պայքարին մէջ համակարգում կատարելու համար: Ան շեշտեց, որ թագաւորութիւնը աշխատանք կը տանի անկացնելու Սուրիոյ անվտանգութեան, ամրապնդելու անոր միասնութիւնն ու ներքին ճակատը, ինչպէս նաեւ ընդլայնելու բոլոր մակարդակներուն վրայ անոր ներկայութիւնը, շարունակելու միջազգային կողմերու հետ աշխատանքները՝ Սուրիոյ հողերու անվտանգութեան, անոր միասնութեան եւ կայունութեան ապահովման, ինչպէս նաեւ անոր դէմ ուղղուած նկրտումներուն դէմ, յատկապէս Սուրիոյ հարաւին մէջ պայքարելու համար:

ԵԼԵԿՏՐՈԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ԺԱՍԵՐԸ ԿՐՃԱՏԵԼԷ ԶԳՈՒՇԱՅՆԵԼԷՆ ԵՏՔ

ՀԶՕՐ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ԵՐԵՍՓՈՒԽԱՆԱԿԱՆ ՊԼՈՔԸ ԿՈՉ ՈՒՂՂԵՑ ՏԱՀՐ ՊԱՅՏԱՐԻ ՊԱՅԹՈՒՑԻԿՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԸ ԱՐԳԱՐԱԴԱՏՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՓՈԽԱՆՑԵԼՈՒ

Հօգոր հանրապետութիւն երեսփոխանական պլոքը կոչ ուղղեց Տահր Պայտարի պայթուցիկ նիւթերու գործը առանց յապաղումի Արդարադատութեան խորհուրդին փոխանցելու՝ զգուշացնելով, որ կառավարութեան, մասնաւորաբար ելեմուտքի նախարարութեան Լիբանանի Ելեկտրական ընկերութեան ունեցած պարտքերու վճարման ճգճգումը կը սպառնայ ծրմրան եղանակի սկիզբին ելեկտրականութեան մատակարարման ժամերը կրճատելով:

Պլոքի այս դիրքորոշումը հրապարակուեցաւ երկուշաբթի գիշեր կայացած հանդիպումի ընթացքին, որուն մասնակցած են խորհրդարանականներ եւ նախարարներ, ինչպէս նաեւ Լիբանանեան ուժեր կուսակցութեան գործադիր մարմինը՝ կուսակցութեան ղեկավար Սամիր ժաիժաի գլխաւորութեամբ:

Յանդիպումի ընթացքին ընկարկուած են տարբեր զարգացումներ, մասնաւորաբար Տահր Պայտարի պայթուցիկ նիւթերու գործը Արդարադատութեան խորհուրդին փոխանցելու եւ ելեկտրականութեան հարցը:

Ժողովին մասնակիցները նկատեցին, որ Տահր Պայտարի պայթուցիկ նիւթերու գործը կը պարունակէ այն բոլոր տարրերը, որոնք զայն Արդարադատութեան խորհուրդին յանձնելը կը

դարձնեն անխուսափելի, միանշանակ եւ մեկնաբանութեան ենթակայ չեղող հարց՝ նշելով, որ գործը մէկ կողմէն կը վերաբերի պայթուցիկներու մեծ քանակութեան, միւս կողմէ՝ արգիլուած կազմակերպութեան մը, որմէ, կառավարութիւնը 2 մարտին իր բոլոր ապահովական-զինուորական գործողութիւններու դադրեցումը պահանջած էր եւ զանոնք նկատած անօրինական, եւ պարտաւորած էր իր զենքերը յանձնել լիբանանեան պետութեան, ինչպէս նաեւ զինուորական ու ապահովական մարմիններէն պահանջած էր ձեռնարկել բոլոր անհրաժեշտ քայլերը, որոշումը գործադրելու համար:

Ժողովականները զգուշացուցին, թէ գործը Արդարադատութեան խորհուրդին փոխանցելու որեւէ ուշացում կառավարութեան իր որոշումները գործադրելու եւ պետութեան վարկը պահպանելու յանձնառութեան շուրջ հարցականներ պիտի ստեղծէ:

ԼԻՔԱՆԱՆԵԱՆ ԿԱՐԳ ԼՈՒՐԵՐ

- ՄԻԱՑԵԱԼ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութիւնը «Նիտա Ուաթան» օրաթերթին. «Յրգպալլայի զինաթափման համար Իրանի հետ յոյս կապելը Լիբանանի մէջ անոր դերակատարութիւնը կ'ամրագրէ»:

- ԴԻՄԱՆԱԳԻՏԱԿԱԼ շրջանակներ «Տիար» օրաթերթին. «Թեհրան յաջողեցաւ լիբանանեան թղթածրարը դնել ընկարկումի սեղանին վրայ՝ զայն նկատելով շրջանին մէջ պատերազմին վերջ տալու թղթածրարին անբաժանելի մաս» շեշտելու համար, որ Լիբանան չի կրնար իր գերիշխանութեան պահպանման համար շրջանային անվտանգութեան ենթադրեալ համակարգի մը մաս չկազմել:

- ՊԱՇՏՈՆԱԿԱԼ Աղբիւր մը «Նիտա Ուաթան» օրաթերթին. «Իսրայէլեան ընտրութիւններուն արդիւնքը ուղղակի կերպով կը հետաքրքրէ Լիբանանը, թէ եւ իսրայէլեան ընդհանուր քաղաքականութիւնը պիտի չփոխուի: Նթանիաի իր քուէարկողներուն խոստացաւ Իրանի եւ անոր թէրերուն, որոնք շարքին Յրգպալլայի դէմ պատերազմը շարունակել»:

- ԲԱՐԶՐԱՍԻԾԱՆ պաշտօնատար մը «Ժումիուրիլան» օրաթերթին. «Որեւէ կողմէն չկայ որեւէ երաշխիք, թէ պատերազմ տեղի պիտի չունենայ»:

- ԴԻՏՈՐԴ աղբիւր մը «Անպա Էլեքթրոնիկա»-ին. «Զի սպասուիր, որ Լիբանանի մէջ իսրայէլեան մօտեցումէն բան մը փոխուի: Ընտրութիւններուն ո՞ր ճամբարն ալ յաղթէ, «վատի եւ յոռեգոյնի» առջեւ պիտի կանգնին»:

- ՊԱՇՏՈՆԱԿԱԼ աղբիւր մը «Նիտա Ուաթան» օրաթերթին. «Լիբանանի մթնոլորտին մէջ կը գերիշխէ զգուշաւորութիւնը, ուշադիր հետեւիլը՝ սպասելով իսրայէլեան ընտրութիւններու արդիւնքներուն»:

- ԴԻՏՈՐԴ աղբիւր մը «Անպա Էլեքթրոնիկա»-ին. «Երբ Ուալիտ Ժամպաթ երկխօսութիւն կ'առաջարկէ, զայն կ'առաջարկէ հասնելու համար որոշ կարգաւորման մը, որ կը ներառէ զԵնքի պետութեան մենաշնորհի ծրիին մէջ Յրգպալլայի զենքի հարցը: Մենք քաղաքական համակարգի բնոյթի եւ լիբանանեան կազմուածքի հիմամբ ստիպուած ենք իրարու հետ երկխօսութիւն կատարելու»:

ՊԱՄԻԼ «ՅՈՅՍՈՎ ԵՄ, ՈՐ ՀԸՉՊԱԼԼԱՆ ԵՐՐՈՐԴ ԱՆԳԱՄ ԸԼԼԱԼՈՎ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԶԻ ՄԱՆՆԱԿՑԻՐ, ԵՒ ԱՆՈՐ ԴԱՐՉԵԱԼ ԿՈՉ Կ'ՈՒՂՂԵՆՔ՝ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՉՄԱՆԱԿՑԵԼՈՒ»

Ազգային ազատ հոսանք կուսակցութեան ղեկավար, երեսփոխան Ժըպարան Պասիլ «ԷԼ.Պի.Սի.» պատկերասփիւռի կայանին հետ հարցազրոյցի ընթացքին նշեց. «Իսրայէլի վարչապետ Պենիամին Նեթանիաիի դիրքորոշումը ընտրութիւններէն ետք աւելի կարծր պիտի ըլլայ, եւ անոր յարձակողական մօտեցումը այդ մասին կը վկայէ: Յոյսով եմ, որ Յրգպալլան երրորդ անգամ ըլլալով պատերազմի չի մասնակցիր, եւ անոր դարձեալ կոչ կ'ուղղենք, ինչպէս սեյիտ Յասան Նասրաւլային կոչ ուղղեցինք, պատերազմին չմասնակցելու»:

«Յարաւային Լիբանանի ճակատը ներքին շրջաններ կ'ուզենք տեղափոխել, թէ՛ բոլոր ճակատները փակել: Ես ամբողջականութիւնը չեմ սիրեր, եւ չեմ ուզեր հակամարտութիւնը ներքին հակամարտութեան վերածել», ըսաւ ան:

Պասիլ շեշտեց, որ բանակի հրամանատար զօր. Ռուտլիֆ Յայքալ շատ իմաստութիւն եւ հայրենասիրութիւն կը ցուցաբերէ: «Թող անոր յստակ որոշում մը տան, եւ թող ան ըսէ, թէ զայն կրնա՞յ գործադրել, թէ՛ ոչ, եւ կրնան նաեւ զինք պաշտօնագրից, սակայն առանց ամբողջականութեան», յայտնեց ան:

Պասիլ յայտնեց, որ պէտք է երկխօսութիւն տեղի ունենայ ոչ միայն երկխօսութեան սիրոյն, այլեւ տարբեր ձեւով, որովհետեւ պայմանները ի նպաստ լիբանանեան իշխանութեան են, որպէսզի զԵնքի հարցին մէջ աւելի օգտակար ըլլայ:

«Բարձր կը գնահատեմ ներկայ փուլին Ուալիտ Ժամպաթի իմաստուն դիրքորոշումը, եւ ան ունի զգոյն մօտեցում, որ իր հասարակութիւնն ու երկիրը կը պաշտպանէ, եւ անհրաժեշտ է, որ բոլորս քով-քովի գանք», ըսաւ Ազգային ազատ հոսանք կուսակցութեան ղեկավարը:

Պասիլ շեշտեց, թէ ան, որ Լիբանանի շահը կ'ուզէ, պէտք է ամբողջեան-իրանեան համաձայնութեան յաջողութեան յուսա՝ աւելցնելով, որ շրջանին մէջ կան երկու ծրագիրներ, երկիրները միաւորող ծրագիր մը, որ կը ներառէ Սեւտական Արաբիան, Թուրքիան, Փաքիստանը, Զաթարն ու Եգիպտոսը, եւ քայլ-քայլով ծրագիր մը, որ Իսրայէլի գլխաւորութեամբ է:

Պասիլ յայտնեց, որ երկրին մէջ անվտանգութեան վատ մթնոլորտ կայ, որ ահաբեկումներ կ'արտօնէ, իսկ յանցագործը անյայտ է:

ԹՐԱՄՓ ԻՐԱՆԻ ՀԵՏ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

Ան Իրանը մեղադրեց 1979 թուականէն ի վեր ամերիկացիներ սպաննելու յանցանքով, եւ զայն նկատեց «աշխարհի վրայ ահաբեկչութեան թիւ մէկ նկատաւորը»՝ ակնդէլով, որ անիկա հիւլեակէն ռումբ ձեռք ձգելէն հազիւ երկու շաբթուան հեռաւորութեան վրայ կը գտնուէ:

Ամերիկեան «Փոլիթթը» օրաթերթը նշեց, որ մեծաթիւ իրանցիները համապարփակ պատերազմի վերականգնման կը պատրաստուին:

Իրանցի նախկին կառավարական պաշտօնատար եւ Թեհրանի հաւանականին մէջ արտաքին քաղաքականութեան դասախօս Սասան Զարիմի «Փոլիթթը»-ին յայտնած է, որ Իրանի ղեկավարներուն կարծիքով՝ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Տանըլտ Թրամփի հաւանականին հետ յարձակումներ շղթայազերծելու հրաման պիտի տայ՝ Զոնկրեւի միջանկեալ ընտրութիւններու արդիւնքէն անկախ, եւ իրենք անհրաժեշտ քայլեր որդեգրելու համար հաւանական բեմագրութիւններ կը սերտեն:

ՌԻՏԱՅԻ «ՄԵՔԲԱՅԻ ՀԱՄԱԶԱՅՆԱԳԻՐ...»

Շարունակուած Ա. Էջէն

Իրանի պետական պատկերասփիւռի կայանը ժողովէն ետք հաղորդեց, թէ ժողովին մասնակիցները համաձայնած են «ընկարկումները շարունակելու» ամրապնդելու համար գործակցութիւնը, ներառեալ շրջանային խաղաղութեան ու անվտանգութեան ոլորտներուն մէջ»:

Ժողովին մասնակից Ռիտայի Իրանի պետական պատկերասփիւռի կայանին յայտնեց. «Մեր միջեւ շատ լաւ բանակցութիւններ տեղի ունեցան, եւ կը զգամ, թէ շրջանին մէջ նոր մթնոլորտ սկսաւ ձեւաւորուիլ: Պաշտօնատարներուն միջեւ ընկարկումներուն ընթացքին շատ դրական մթնոլորտ նկատեցի»:

Ան յայտարարեց, որ Իրանը Թուրքիոյ, Մեւսական Արաբիոյ եւ Փաքիստանի հետ համաձայնած է, որ շրջանի երկիրները իրենք ստանձնեն շրջանային ապահովութեան երաշխաւորումը, եւ ոչ թէ՛ արտաքին կողմը:

«Յանգեցանք համաձայնութեան, թէ մեր ապրած շրջանի անվտանգութիւնը պէտք է իր մէջէն բխի, այսինքն՝ զայն ինքնին շրջանի պետութիւնները հաստատեն, եւ պէտք է այս շրջանին մէջ որեւէ տեսակի օտար միջամտութիւն արգիլենք», աւելցուց Ռիտայի:

ԱՇՈՒՆԸ ԳԼՈՒԽԸ ԵՐԿԱՐԵՑ

Ամրան վերջին օրերն էին: Մա-
նուկ բերքահաւաքի օրերուն կը
սիրէր պարտեզ իջնել վաղ առաւո-
տուն: Քեսապի առաւօտեան բեր-
քահաւաքը աւելի հաճելի է ու
հեշտ: Գաղափար մը, որուն երկու
պարտիզպան չեն կրնար հակա-
ճառել: Մանուկ գաղափարին հե-
տեւողներն էր: Ան կը սիրէր կա-
նուխ գարթնիլ եւ ականատես ըլ-
լալ արեւի ամենօրեայ ծնունդին:
Արեւը երբ սկսէր իր լոյսը սփռել,
այդ կը նշանակէր, որ Մանուկ նա-
խաճաշը վերջացուցած էր ու
կազմ-պատրաստ կ'ուղղուէր
պարտեզ:

Ան հայեացքը դէպի պարտեզ
կ'ուղղէր, ուշի ուշով ծառերը կը
դիտէր՝ կողմնորոշուելու, թէ ո՞ր
ծառն է պիտի շարունակէր մօտա-
ւորապէս 10 օր առաջ սկսած բեր-
քահաւաքը: Ապա հայեացքը կ'ուղ-
ղէր դէպի երկինք, ուր ամպերը
իրենց սպիտակ
զգեստները հագած կ'ըլլային: Անոնք ջինջ ու պա-
ծառ երկինքին մէջ կը տողանցէին ու նագանքով,
հանդարտ շարժումներով առաջ կ'երթային մերթ
իրենց մազերը հովին տուած՝ անոր թոյլ տալով, որ
հիւստ, շոյէ կամ ալ կապէ զանոնք:

Ապա ամպերը մէկ-մէկ կը քո-
ղարկէին արեւուն երեսը, կարծեք
աչքնափուկ կը խաղային միասին՝
յաւելեալ զովութիւն տալով առա-
ւօտեան հաճելի մթնոլորտին:
Անոնք անգամ մըն ալ իրարու կը
մօտենային: «Արդեօք իրարու ի՞նչ
կը պատմին, կամ զո՞վ կը բամ-
բասէին,- կը մտածէր Մանուկ.- Չէ՞
որ անոնք շատ բարձր էին ու հոն-
կէ շատ լաւ կրնային դիտել ամէն
ինչ»: Առաւել, որ մեր բոլոր լուրերն
ու գաղտնիքները անոնց ջուլն էին:

Մանուկ ամպերու մասին ինչե՞ր
ու ինչեր երեսակայեց ու մտածեց:
Ամէն անգամ երբ դոյլերը լեցուէին,
խրաքանչիւր ձեռքին դոյլ մը շալ-
կած՝ կ'ուղղուէր դէպի սպիտակ
խոշոր ստուկները՝ զանոնք դա-
տարկելու ու կրկին այդ դատարկ
դոյլերու մէջ թըփ-թըփ քսելի մը
քաղուած խնձորներ արծագանգ
կու տային, մինչեւ որ դոյլը քիչ-քիչ
լեցուէր, ու արծագանգի ձայնը
անենար:

Մանուկ մէկ կողմէ գործը կը
շարունակէր, միւս կողմէ՝ ամպերու ընթացքին կը հե-
տեւէր: Գործը բաւական առաջ տարած էր, երբ տղան
ու գործաւորը իրեն միացան:

- Շա՛տ ուշացաք, օրը կէսօր եղաւ, ո՞րք մնացիք,-
ըսաւ Մանուկ՝ աչքին տակէն անոնց հետեւելով:
- Մենք սուրճը խմեցինք, հայրիկ,- մաման քեզի ալ

սուրճ ղրկեց, եկո՛ւր, սուրճդ խմէ,
յետոյ գործդ շարունակէ,- պատաս-
խանեց տղան:

Ան սուրճ խմելու իրաւունքը
վաստակած էր: Մինչեւ սուրճին
ջով հասնիլը, ճամբուն վրայ, ան-
ցած ծառերուն թափած խնձորնե-
րը կոյտ-կոյտ հաւաքեց: Ծառի շու-
քին տակ գետին նստաւ, ուր սուր-
ճը դրուած էր, կռնակն ալ յենեց
այդ ծառի կոճղին, իսկ բազուկը
հաստատեց խնձորի սնտուկներէն
մէկուն վրայ, օ՛փ օ՛փ, ճոխ բազկա-
թոռ մը այրքան հանգիստ չէր կըր-
նար ըլլալ:

- Աս սուրճը արծեց,- ըսաւ Մա-
նուկ,- պարտեզի մէջ սուրճ խմելը
ու անոր բոյրը շնչելը կ'աշխուժաց-
նէ գիւս, մայրդ ճաշակով ու հասկը-
ցող կին է:

Ինք կը խօսէր, ինք կը լսէր,
որովհետեւ տղան ու գործաւորը
իրմէ քանի մը ծառ անդին էին, թէ ալ դոյլի մէջ խըն-
ծորներու իյնալու ձայնն ու աղմուկը անոր ձայնը կը
գերազանցէին: Մանուկ սուրճը խմելէ ետք ուղքի
ելաւ, տաքատը թօթուեց, վեր քաշեց ու կրկին գործի
լծուեցաւ:

- Երկինքը քիչ առաջ աւելի ու-
րախ էր, ամպերն ալ աւելի ճերմակ
էին եւ ուրախ, սիրուն տեսք ունէին,
իսկ հիմա երկինքը «տուֆաթը քըշ-
շեց» (եղեսի ծռեց) կարծեք,- ըսաւ
Մանուկ՝ ձայնը աւելի բարձրացնե-
լով, որպէսզի լսելի դառնայ:

- Հայրիկ, կարծես պիտի անձ-
րեւէ,- ատեցուց տղան:

Մինչ անոնք բերքահաւաքը կը
շարունակէին, Մանուկ ամէն ան-
գամ, որ դոյլերը դատարկելու կ'եր-
թար, աչքերը կ'ուղղէր դէպի եր-
կինք, ամպերուն կը հետեւէր, որով-
հետեւ անոնք ընթացքը իրենց գոր-
ծը կրնար խաւաքարել: Առտուն
սիրուն եւ սպիտակ ամպերը,
որոնք նագանքով կը քալէին,
իրենց գոյնն ու տեսքը հետզհետէ
սկսան փոխել եւ մոխրագոյն դառ-
նալ: Արագ-արագ սկսան իրարու
ետեւ վազել, կարծեք կը վիճաբա-
նէին, քիչ ետք սկսան կռուիլ, պո-
ռալ ու կանչել եւ նոյնիսկ զիրար
հրել-հրմշտել, ու ահա որոտումի
ձայնը սկսան լսուիլ:

- Արդեօք հաւաքենք դոյլերն ու
սնտուկները, փախչի՞նք դէպի տուն, ասիկա աշուն
է,- Մանուկ գլուխը կ'երկարէ, ճամբան կը հետազօտէ
ու կը շարունակէ,- աշունը շուտով կը ժամանէ,

ՍԵՒԱՆ Ա. ՍԱՆՃԻԿԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 6

ԼՕԽ-Ի «ԱՌՈՂՋ ԱՊՐԵԼԱԿԵՐՊ» ՍԵՄԻՆԱՐՆԵՐՈՒ ՇԱՐՔԻՆ ԱՌԱՋԻՆԸ՝ ԿՈՒՐԾՔԻ ՔԱՂՑԿԵՂԻ ԿԱՆԽԱՐԳԻԼՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

ԼՕԽ-ի Շրջանային վարչութեան
առողջապահական յանձնախումբին
կազմակերպած «Առողջ ապրելա-
կերպ» սեմինարներու շարքին առաջի-
նը տեղի ունեցաւ չորեքշաբթի, 21 հոկ-
տեմբեր 2026-ին, առաւօտեան ժամը
10:00-ին «Արաքսի Պուլկուրճեան» ըն-
կերաբժշկական կեդրոնի «Թնճուկ-
եան» սրահին մէջ:

Նկատի ունենալով, որ հոկտեմբեր
ամիսը կը յատկանշուի որպէս կուրծքի
քաղցկեղի իրազեկման վարդապոյն
ամիս, առաջին սեմինարը նուիրուած
էր անոր:

Սրահի մուտքին վարդապոյն ժա-
պաւններ գետնուեցան մասնակից-
ներու կուրծքին՝ իբրեւ խորհրդանիշ
նախագուշտութեան եւ յոյսի ներշնչ-
ման:

ՀՕՄ-ի քայլերգի յոտնկայս ունկընդ-
րութենէն ետք, յանձնախումբի ատե-
նապետ Իսկուհի Գաբաշեան բարի
գալուստ մաղթեց ներկաներուն եւ
նշեց, թէ առողջութիւնը մեր կեանքի
մեծագոյն արժեքներէն մէկն է եւ զայն

պահպանելու համար անհրաժեշտ է ունենալ գիտե-
լիք, գիտակցութիւն եւ պատասխանատու վերաբեր-
մունք՝ մեր անձին նկատմամբ, այդ նպատակով ալ
յանձնախումբը իր երկամսյա ծրագրին մէջ նկատի
ունեցած է նաեւ տղն սեմինարները:

Ապա Շրջանային վարչութեան առողջապահա-
կան յանձնախումբի ներկայացուցիչ Սիրուն Վար-
դապետեան անդրադարձաւ առողջապահական
յանձնախումբի գործունեութեան, սեմինարներու
նպատակին՝ ԼՕԽ-ի երդիքին տակ համախմբել երի-
տասարդներ, փոխանցել անհրաժեշտ առողջապա-
հական եւ այժմեական գիտելիքներ ու ստեղծել ընկե-
րային մթնոլորտ: Ան ներկայացուց ԼՕԽ-ի յանձնա-
խումբերու եւ մասնաճիւղերու լայնածաւալ աշխա-
տանքը եւ անդրադարձաւ սրահին մէջ գերիշխող
վարդապոյն գոյնի առնչութեան՝ կուրծքի քաղցկեղին
հետ:

Անկէ ետք տոքթ. Լեա Հապիպեան բացատրեց
կուրծքի քաղցկեղի կանխիկ յայտնաբերման միջոց-
ները, բուժման հոյազայ ընթացքը եւ յատուկ տեսե-
րիզի մը միջոցով ցույց տուաւ ինքնազննումի ձեւերը:
Ապա սննդագէտ Սինթիա Թենքերեան խօսեցաւ
այն ուտելիքներուն մասին, որոնք կրնան քաղցկեղ
յառաջացնել եւ հարկ եղած ցուցմունքները կատարե-
լով՝ ցուցադրեց սննդագիտական տեսերիզ մը:

Սեմինարի ասարտին բաժնուեցան նուէրներ՝
տրամադրուած նուիրատուներու կողմէ:

ԹՐԲԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ՌԱԶՄԱԿԱՆ ՀԱՄԱԽՄԲՈՒՄԸ. Ո՞ՒՐ Է ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԵՂԸ ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀԱՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՔԱՐՏԵՍԻՆ ՎՐԱՅ

Հ ա ր աւ ա յ ի ն
Կովկասի աշ-
խարհաքաղաքա-
կան քարտեւը
աստիճանաբար
կը ստանայ նոր
դիմագիծ: Պետու-
թիւններու միջեւ
հ ա ս տ ա տ ու ա ծ
աւանդական յա-
րաբերութիւնները
կը վերադասաւո-
րուին, ազդեցու-
թեան գոտիները
կը վերաճողուն,

իսկ տնտեսական ու հաղորդակցական
համագործակցութիւնը հետզհետէ կը
զուգորդուի ռազմաքաղաքական նոր
նախաձեռնութիւններով: Այս փոփո-
խութիւններուն կեդրոնը կը յայտնուի
Թրքական պետութիւններու կազմա-
կերպութիւնը (Organization of Turkic
States, հիմնուած՝ 4 հոկտ. 2009), որ
մշակութային եւ տնտեսական գոր-
ծակցութեան իր սկզբնական սահմա-
ներէն անդին անցնելով՝ կը ձգտի ձեռք
բերել նաեւ պաշտպանական եւ ռազ-
մավարական նոր տարողութիւն:

Քանի մը օր առաջ, (հոկտեմբեր,
2026) Պաքուի մէջ տեղի ունեցող
պաշտպանական արդիւնաբերութեան
պատասխանատուներու հանդիպումը
եւ անոր զուգահեռ իրականացուած
թուրք-ազրպէյճանական-ուզպէքա-
կան միացեալ ռազմափորձերը այս
զարգացումին ուշագրաւ արտայա-
տութիւններն են: Չէյքերու համատեղ
արտադրութիւնը, ռազմական արիես-
տագիտութեան փոխանակումը, մաս-
նագէտներու պատրաստութիւնը եւ
զինուորական գործողութիւններու հա-
մադրումը կը վկայեն երկարաժամկետ
համագործակցութիւն մը հաստատե-
լու ձգտումը:

Այս ընթացքը առայժմ չի հաստա-
տեր ամբողջական ռազմական դաշին-
քի մը ձեւաւորումը: Կազմակերպու-
թեան անդամներուն միջեւ գոյութիւն
ունին ջաղաքական տարակարծու-
թիւններ, իսկ Ղազախստանի եւ Խըր-
վըզստանի վերապահութիւնները ցոյց
կու տան, որ բոլորը միենկուս ձեւով չեն
ընկալեր համաթրքական համախմբու-
մը: Այսուհանդերձ, Թուրքիոյ եւ Ազըր-
պէյճանի նախաձեռնութիւնները ար-
դէն իսկ կ'ուրուագծեն ազդեցութեան
այնպիսի համակարգ մը, որ կրնայ փո-
խել տարածաշրջանի ուժերու յարաբե-
րակցութիւնը:

Կ'ենթադրեմ, որ այս զարգացում-
ները Հայաստանի համար պիտի դառ-
նան ռազմավարական լուրջ մտահո-
գութեան առարկայ:

Թրքական աշխարհի ռազմական
մերձեցումը յաճախ կը ներկայացուի
իբրեւ Ռուսիոյ ազդեցութեան դէմ ուղ-
ղուած աշխարհաքաղաքական մար-
տահրաւեր: Անշուշտ, Անգարայի եւ
Պաքուի նախաձեռնութիւնները կրնան
սահմանափակել Մոսկուայի աւանդա-
կան դերակատարութիւնը Հարավային
Կովկասի եւ Կեդրոնական Ասիոյ մէջ:
Սակայն այդ մրցակցութեան աշխար-
հագրական կեդրոններէն մէկուն վրայ
կը գտնուի Հայաստանի Հանրապե-
տութիւնը, որուն ազգային անվտան-
գութեան հարցերը շատ աւելի անմի-
ջական եւ կենսական ընդթ կը կրեն:

Հայաստանի աշխարհագրական
դիրքը այս նոր իրողութեան մէջ
առանձնայատուկ նշանակութիւն կը
ստանայ: Սիւնիքը, որ Ազրպէյճանի
հիմնական տարածքը կը բաժնէ Նա-
խիջեանէն եւ միաժամանակ կ'ապա-
հովէ Իրանի հետ Հայաստանի ցամա-
քային կապը, կը գտնուի տարածաշրջ-
անային հաղորդակցութիւններու մըր-
ցակցութեան կիզակէտին: Թուրքիոյ եւ
Ազրպէյճանի համար արեւելք-արեւ-
մուտք կապերու ընդլայնումը տնտե-
սական նպատակ ըլլալէ անդին՝ ունի
նաեւ աշխարհաքաղաքական նշանա-
կութիւն:

Հետեւաբար Հայաստանի տարած-
քով հաղորդակցութիւններու բացումը
պէտք է դիտարկել ոչ միայն առեւտու-
րի, տնտեսական զարգացման կարե-
ւորութիւններու, այլեւ երկրի գերիշխա-
նութեան եւ անվտանգութեան հեռա-
նկարով:

Այս հանգամանքները յատկապէս
այժմեական կը դարձնեն խաղաղու-
թեան գործընթացի եւ ԹԻԻՓՓ նախա-
ձեռնութեան շուրջ ծաւալող քննար-
կումները: Տարածաշրջանային կապե-
րու վերաբացումը կրնայ նպաստել
Հայաստանի տնտեսական բարգաւա-
ճումին, մեկուսացումի մեղմացման եւ
փոխադարձ շահերու վրայ հիմնուած
յարաբերութիւններու հաստատման:
Սակայն այդ կարեւորութիւնները իրա-
կան արժեք կը ստանան միայն այն
պարագային, երբ անխախտ կը պահ-

պանուին՝ Հայաստանի տարածքային
ամբողջականութիւնը, պետական ի-
րաւագորութիւնը եւ սահմաններու վե-
րահսկողութիւնը:

Խաղաղութեան համաձայնագիրը,
որքան ալ պատմական նշանակութիւն
ունենայ, գործնական երաշխիքներով
կը ստանայ իր ամբողջական արժեքը:
Առանց փոխադարձ յանձնառութիւն-
ներու, վստահութեան ամրապնդումի
եւ ուժի սպառնալիքի բացառման՝
ստորագրուած փաստաթուղթերը կըր-
նան ենթակայ մնալ քաղաքական փոխ-
րուն հաւասարակշռութեան:

Ահա թէ ինչո՞ւ Հայաստանի համար
խաղաղութեան ձգտումը պէտք է ըն-
թանայ պաշտպանական կարողու-
թիւններու զօրացման զուգահեռ: Պե-
տութեան անվտանգութիւնը կարելի չէ
պայմանաւորել միայն դրացիներու
բարի կամեցողութեամբ կամ միջազ-
գային ուժերու համընկնող ժամանա-
կաւոր շահերով:

Միւս կողմէ՝ ստեղծուած կացութիւ-
նը Հայաստանը կը դնէ արտաքին քա-
ղաքական լուրջ ընտրութիւններու առ-
ջէ: Ռուսիոյ եւ Թուրքիոյ միջեւ ազդե-
ցութեան մրցակցութիւնը, Արեւմուտքի
աճող ներգրաւուածութիւնը, Իրանի
անվտանգային մտահոգութիւնները եւ
Կեդրոնական Ասիոյ հետ ընդլայնուող
կապերը կը կազմեն բարդ միջավայր
մը, որ միակողմանի կողմնորոշումնե-
րը կրնան ստեղծել նոր ենթակայու-
թիւններ:

Հայաստանի շահը կը պահանջէ
բազմակողմանի արտաքին քաղաքա-
կանութիւն՝ հիմնուած յստակ ազգա-
յին առաջնահերթութիւններու վրայ:
Այդ քաղաքականութեան նպատակն է՝
պահպանել գոյութիւն ունեցող անիը-
րաժեշտ յարաբերութիւնները, զար-
գացնել նոր գործընկերութիւններ եւ
աստիճանաբար ամրապնդել սեփա-
կան որոշումները կայացնելու պետա-
կան կարողութիւնը:

Այստեղ է նաեւ քաղաքական հեռա-
տեսութեան իսկական փորձաքարը:
Երբ տարածաշրջանի որոշ պետու-
թիւններ կը կառուցեն պաշտպանա-
կան, տնտեսական եւ արհեստագի-
տական համագործակցութեան երկա-
րաժամկետ համակարգեր, Հայաստան
պարտաւոր է ձեւաւորել իր սեփական
ռազմավարական օրակարգը: Բանա-
կի արդիականացումը, ռազմական
արտադրութեան զարգացումը, դիա-
նագիտական կապերու բազմազանե-
ցումը, տնտեսական դիմադրողակա-
նութեան ամրապնդումը եւ ազգային
ներքին համախմբումը պէտք է կազ-
մեն այդ օրակարգին փոխկապակցը-
ւած իմքերը:

29-30 հոկտեմբերին Անգարայի մէջ
Թրքական պետութիւններու կազմա-
կերպութեան (Organization of Turkic
States-OTS) 13-րդ գագաթաժողովը
այս առումով ուշադրութեան արժանի
հանգրուան մը պիտի ըլլայ: Անոր ըն-
թացքին որդեգրուելիք որոշումները
կրնան աւելի յստակ պատկերացում
տալ, թէ վերոյիշեալ կառույցը որքանո՞վ
պատրաստ է խորացնելու իր պաշտ-
պանական եւ ռազմաքաղաքական
գործակցութիւնը: Հայաստանի համար
եականը՝ այդ գործընթացին զգաստու-
թեամբ հետեւիլ եւ կանխատեսել անոր
հնարաւոր հետեւանքները:

Հայոց պատմութիւնը բազմիցս ցոյց
տուած է՝ ինչպիսի՞ ծանր հետեւանք-
ներ կրնայ ունենալ մեծ տերութիւննե-
րու մրցակցութեան մէջ սեփական ու-
ժերու եւ կարելիութիւններու սխալ
զնահաշուում: Այդ պատմական փոր-
ձառութիւնը այսօր եւս կը պարտադրէ
ազգային շահը վեր դասել արտաքին
կողմնորոշումներու շուրջ ստեղծուած
քաղաքական հակադրութիւններէն:

Հայաստան ունի աշխարհաքաղա-
քական մրցակցութեան մէջ կրաւորա-
կան դիտորդի դիրքէն դուրս գալու եւ
իր ազգային շահերուն վրայ հիմնուած
ինքնուրոյն դերակատարութիւն
ստանձնելու կարելիութիւն:

ԱՅՈՐՈՆ ԾԽՐՏԵՍԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 6

ԻՏԱԼԱՅԱՅ ԳՐՈՂ ԱՆԹՈՆԻԱ ԱՐՍԼԱՆԻ «ՄԵՈՅ ԳԻՐԸ» ՎԻՊԱԿԻՆ ԱՐԵՄՏԱՅԱՅՏԵՐԵՆԻ ԹԱՐԳԱԼՈՒԹԵԱՆ ԸՆՈՐՅԱՅԱՆԴԵՍ

13 հոկտեմբերին, «Չանգակ» գրատան մեջ ներկայացուցեցաւ իտալահայ անուանի գրող Անթոնիա Արսլանի «Մշոյ գիրքը» վիպակին արեւմտահայերէնի թարգմանութիւնը, որ լոյս տեսած էր 2025-ին Ազգային առաջնորդարանի «Սիս» հրատարակչատունէն՝ դիւանապետ դոկտ. Վարդան Մատթէոսեանի թարգմանութեամբ: Ձեռնարկը տեղի ունեցաւ «Թիւֆէկեան» բարեգործական հիմնադրամի եւ «Save Armenia»-ի աջակցութեամբ: Բացման խօսքը արտասանեց հիմնադրամի հոգաբարձուներու խորհուրդի անդամ Անդրանիկ Գասպարեանը, որ շեշտեց Յայաստանի մէջ գիրքի ներկայացման կարեւորութիւնը:

Անթոնիա Արսլան իր խօսքին մէջ անդրադարձաւ գիրքի պատմութեան: Գրող Վահան Չանոյեան եւ լրագրող Ռուբէն Ճանպազեան գիրքէն ընթերցումներ կատարեցին: Ինչպէս յայտնի է, գիրքը վիպակա-նացած պատմութիւնն է «Մշոյ ճառքնտիր»-ին՝ 1915-ին Յայոց ցեղասպանութեան օրերուն հայկական մեծագոյն ձեռագիրի փրկութեան:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՐՈՒԵՍԻ ՎԱՍՏԱԿԱՆՈՐ ԳՈՐԾԻՉ, ՇԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐԻ ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԴԱԲԻԹ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՈՉ ԵՒՄ Է

Վերջերս մահացաւ գրող, շարժապատկերի մասնագետ, թատերագիր, Յայաստանի արուեստի վաստակաւոր գործիչ Դաւիթ Մուրատեանը: Այս մասին կը յայտնէ Յայաստանի շարժապատկերի գործիչներու միութիւնը:

Միութիւնէն յայտնեցին, որ յառաջիկային նախատեսած էին կազմակերպել Դաւիթ Մուրատեանի ստեղծագործական երեկոն՝ «Բառ, շրջանակ, գոյն» խորագիրով: «Ան իսկապէս բառի, շրջանակի եւ գոյնի մարդ էր», նշուած է հաղորդագրութեան մէջ:

Դաւիթ Մուրատեան ծնած է 1951 թուականին: 1973-ին ավարտած է Երեւանի պետական համալսարանի Բանասիրական բաժանմունքը: Յեղինակած է բազմաթիւ յօդուածներ, գիրքեր եւ թատրոններ:

Տարբեր տարիներու աշխատած է «Հայֆիլմ» կեդրոնին մէջ, եղած է Յայաստանի գրողներու միութեան փոխնախագահ, 2008-2010 թուականներուն վարած է Յայաստանի մշակոյթի նախարարի տեղակալի պաշտօնը:

Մուրատեան դասուանողած է Երեւանի պետական մանկավարժական համալսարանէն ներս: 1993 թուականէն ցարդ Երեւանի թատրոնի եւ շարժապատկերի պետական հիմնարկի շարժապատկերի գիտական, բեմագրութեան մասնագիտութեան դասարաններու ղեկավարն էր:

Ան նաեւ դասաւանդած է Երեւանի թատրոնի եւ շարժապատկերի պետական հիմնարկին մէջ եւ եղած է Հայկական ազգային շարժապատկերի ակադեմիայի նախագահ:

2011 թուականին Դաւիթ Մուրատեան արժանացած է Յայաստանի արուեստի վաստակաւոր գործիչի կոչման, իսկ 2006 թուականին՝ «Ոսկէ գրիչ» մրցանակին:

ԲԱՅՈՒՄ ՄԵԾ ԲԱՐԵՐԱՐ ԼԵՌՈՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԸ ՅԱԲԵՐԺԱՅՆՈՂ ԿԻՍԱՆԴՐԻՒՆ

Երեւանի սրտին մէջ բացումը կատարուեցաւ ազգային բարերար Լեւոն Գուրգէն Յայրապետեանի կիսանդրին՝ ի նշան երախտագիտութեան մարդու մը, որուն անունը հայ ժողովուրդի յիշողութեան մէջ յայտնի է իբրեւ հայրենասիրութեան, առատաձեռնութեան եւ ազգային նուիրումի խորհրդանշիչ:

Այսուհետեւ այս շէնքի պատին տեղադրուած կիսանդրին պիտի պատմէ ո՛չ միայն այստեղ ապրած մարդուն, այլ նաեւ անոր ձգած ժառանգութեան մասին:

Կիսանդրիին տեղադրման նախաձեռնութիւնը կը պատկանի բարերարին դստեր՝ Աննային, եւ թոռնուհիին՝ Անաստասիային: Կիսանդրին կեանքի կոչւած է «Հարություն» ռազմական հայրենասիրական բարեգործական կազմակերպութեան նախագահ, ռազմական եւ հասարակական գործիչ, զօրավար-հազարապետ Ռոման Բալայեանի անմիջական մասնակցութեամբ: Կիսանդրիին տեղադրման համաձայնութիւն տուած էր Երեւանի աւագանին՝ միաձայնութեամբ որոշումով:

Բացման հանդիսաւոր արարողութեան ներկայ գտնուեցան Լեւոն Յայրապետեանի հարազատները, համագիւղացիները եւ մարդիկ, որոնց համար անոր անունն ու գործը կը շարունակեն մնալ թանկ եւ յիշարժան:

Ձեռնարկը սկսաւ Յայաստանի Հանրապետութեան քայլերգով: Այնուհետեւ ներկայացուցեցաւ Լեւոն Յայրապետեանի անցած ուղին, բարեգործական գործունեութիւնն ու հայ ժողովուրդի համար իրականացուած նշանակալի նախաձեռնութիւնները:

Լեւոն Յայրապետեանի վաստակը միայն նուիրաբերուած միջոցներով չի չափուիր: Ան ներդրումներ կը կատարէր հայրենի Արցախի զարգացման, բնակավայրերու շէնսցման, մշակութային ժառանգութեան պահպանման եւ մարդոց կեանքի բարելաման մէջ: Անոր աջակցութեամբ 2000-2002 թը-ւականներուն վերականգնեցաւ Գանձասարի վանական համալիրը, ներդրումներ կատարուեցան հայրենի Վանք գիւղի ենթակառուցումներու զարգացման մէջ, կառուցուեցան դըպրոց եւ արտադրական ու զբօսաշրջային նշանակութեան կայաններ: 2007 թուականին ան ֆինանսաւորեց նաեւ հայէն գետի վրայ ջրամբարի կառուցումը: Լեւոն Յայրապետեանի նախաձեռնութեամբ եւ աջակցութեամբ կազմակերպուած՝ Արցախի մէջ կայացուած մեծ հարսանիքը դարձաւ ազգային ամենախոնարհութեան պահպանման, ընտանիքի հասկացողութեան ամրապնդման եւ արցախահայութեան հանդէպ անոր հոգատարութեան վառ արտայայտութիւններէն մէկը: Այս բոլոր նախաձեռնութիւնները անոր հայրենասիրութեան գործնական արտայայտութիւնն էին՝ ուղղուած ո՛չ միայն անցեալի ժառանգութեան պահպանման, այլ նաեւ հայրենի բնակավայրերու ապագային:

Հայրենիքին ծառայելու անոր պատկերացումը լայն էր. անիկա կը ներառէր ազգային ինքնութեան պահպանումը, պատմական արժէքներու նկատմամբ հոգատարութիւնը եւ հայ ժողովուրդի ապագայի հանդէպ պատասխանատուութիւնը: Լեւոն Յայրապետեանի համար բարեգործութիւնը սոսկ օգնութիւն չէր, այլ՝ սեփական ժողովուրդին օգտակար ըլլալու գիտակցութեամբ ընտրութիւն:

Ողջունելով ներկաները՝ Ռոման Բալայեան բարձր գնահատեց ազգային բարերարին վաստակն ու անոր անմնացորդ նուիրումը հայ ժողովուրդին:

«Այս յուշաքարը պիտի խորհրդանշէ, որ այստեղ ապրած է մեծ բարերարը, մեծ հայը: Իրաքանցիւր գիտակից հայու համար Լեւոն Յայրապետեան հայրենասիրութեան եւ հայու բացառիկ կերպարի խորհրդանշն է: Իր ապրած կեանքով ան ցոյց կու տայ, թէ

ի՛նչ են հայուն պատիւը, հայրենասիրութիւնն ու սերը հայրենիքին հանդէպ: Մեր սերունդները պէտք է գիտակցին, որ հայրենիքը կը սիրեն նուիրումով՝ առանց շահի, եւ պէտք է դառնան մեծ հայուն արժանի յետնորդները», նշեց Ռոման Բալայեան:

Կիսանդրիի բացման պատիւը վերապահուեցաւ Լեւոն Յայրապետեանի դստեր՝ Աննային, եւ թոռնուհիին՝ Անաստասիային:

Յուզիչ էր յատկապէս Անաստասիայի խօսքը: Ան նշեց, որ իրեն համար մեծ

Շար.ը՝ էջ 6

ՊԱՂԵՍՏԻՆԱՅԱՅ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ ԶՐԱՆԴ ՆԱԳԱՇԵԱՆԻ ՑՈՒՑԱՅԱՆԴԵՍ

Յայաստանի ազգային պատկերասրահին մէջ բացումը կատարուեցաւ պաղեստինահայ լուսանկարիչ Յրանդ Նագաշեանի աշխատանքներու ցուցահանդէսին: Անոր լուսանկարները բացառիկ տեղ կը գրաւեն արաբական եւ հայկական լուսանկարչութեան պատմութեան մէջ՝ իբրեւ 1950-1960-ական թուականներու Կազայի պաղեստինցիներու կեանքի եզակի վկայութիւններ:

Յրանդ Նագաշեան մեծցած է Լիբանան: Ան 1942-ին տեղափոխուած է Իսրայէլ: Եաֆֆայի մէջ Նագաշեան հիմնած է իր առաջին լուսանկարչատունը: 1948-ին արաբական-իսրայէլեան պատերազմին պատճառով տեղափոխուած է Կազա եւ 1950-ականներուն սկիզբը հիմնած է «Յրանդ» լուսանկարչատունը: Համագործակցելով միջազգային կազմակերպութիւններուն հետ, Նագաշեան վաւերագրած է պաղեստինցի գաղթականներուն ընկերային, մշակութային եւ տնտեսական կեանքը:

Ցուցահանդէսը համադրող Վիզել Գալստեան նշեց. «Այս արխիւը շատ կարեւոր նշանակութիւն ունի թէ՛ արաբ, թէ՛ հայ լուսանկարչութեան պատմութեան համար»:

Վիզել Գալստեան նաեւ ընդգծեց, որ Նագա-

գաշեաններու ընտանիքը ժամանակին վերապրած էր Յայոց ցեղասպանութենէն եւ զգացած տեղահանութեան ցաւը: «Յ. Նագաշեան նախ Լիբանան, ապա Եաֆֆա եւ յետոյ Կազա ապրելուն պատճառով, իր կեանքի փորձառութեամբ կը տոյնականայ այդ մարդոց հետ, կը զգայ անոց ցաւը եւ կը դիտարկէ գիրքէն իբրեւ այնպիսի մարդիկ, որոնց կը նմանի իր ճակատագիրը եւ փորձառութիւնը», յայտնեց ան:

Ցուցահանդէսին կազմակերպիչները նշեցին, որ Նագաշեանի լուսանկարները կը ներկայացնեն գաղթականներու տարագրութեան եւ տեղահանութեան իրական պատկեր-

ՄԱՐՔ ՆՇԱՆԵԱՆԻ «ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ» ԳԻՐՔԻՆ ՄԱՍԻՆ ԶՐՈՅՑ

Հոկտեմբեր 9-ին, Երեւանի «Յառաջ» կեդրոնին մէջ կայացաւ հանդիպում անուանի գրականագետ Մարք Նշանեանին հետ՝ «Բանաստեղծութիւն եւ յեղափոխութիւն» խորագրեալ հատորին շուրջ:

Ուսումնասիրութիւնը, որ լոյս տեսած է Պոլսոյ մէջ, «Արաս» հրատարակչատան «Կամ» մատենաշարէն, կը քննարկէ հայ գրականութեան երկու կարեւոր դէմքերու՝ Եղիշէ Չարենցի եւ Վահէ Օշականի ստեղծագործութիւնները:

«Առաջին ակնարկով պատահական թուացող այս հանդիպումը խորքին մէջ երկխօսութիւն մըն է երկու տարբեր աշխարհներու միջեւ: Մէկ կողմէն հորիզոնային Յայաստանն ու Չարենցի «Հայրենիք»-ի որոնումը, միւս կողմէն սփիւռքեան գոյավիճակին մասին Վահէ Օշականի վկայութիւնը:

«Յեղինակը գրականագիտական ու փիլիսոփայական վերլուծումներով կը քննէ Եղիշէ Չարենցի գործին մէջ պատմութեան, սուգի եւ գրական լեզուի հարցերը, ինչպէս նաեւ Վահէ Օշականի արձակն ու քերթողութիւնը՝ լոյսին բերելով անոց միջեւ գոյութիւն ունեցող անտեսանելի կապը:

«Կամ» մատենաշարի երրորդ թիւը հանդիսացող «Բանաստեղծութիւն եւ յեղափոխութիւն» հատորը հայ գրականութեան, լեզուի եւ պատմութեան նուիրուած խորունկ համեմատական մըն է եւ արժեքաւոր աղբիւր մը բոլոր ընթերցողներուն համար», գրուած է հրատարակչատան ծանօթագրութեան մէջ:

Շար.ը՝ էջ 6

րը, ծանրագոյն պայմաններու մէջ անոց բնականոն կեանքի զգացողութիւնը, ինքնութիւնն ու արժանապատուութիւնը պահպանելու վճռականութիւնը:

«Լուսանկարչութիւնը այս պարագային որոշակի առումով կ'օգնէ այդ բաց լրացնելու, որովհետեւ կը վկայէ իրական մարդոց մասին, անոց յարաբերութիւններուն մասին: Երբ որ մէկը ամէն օր ականատես կ'ըլլայ բռնութեան պատկերներու, աւերածութիւններու, այդ քառասյին կիճակին, իրականութեան մէջ մարդը կը դառնայ նուազ զգայուն, ւաւել օտարացած, բռնութիւնը կը դառնայ սովորական... եւ այն, ինչ որ պէտք է, ենթադրաբար տեղի ունենար, ցաւօք սրտի, տեղի չ'ունենար: Եւ այս պատկերներն ու նման ցուցահանդէսներ կարելիութիւն կ'ընձեռեն ւաւելի մօտեն հաղորդուելու իրականութեան, այդ իրավիճակներուն ծանօթանալու ւաւելի մօտեն», վկայեցին կազմակերպիչները:

Վիզել Գալստեան հաղորդեց, որ վերջին տարիներուն ողբերգական իրադարձութիւններու լոյսին տակ, երբ Կազան վերածուած է աւերակներու, իսկ տեղւոյն մշակութային ժառանգութիւնն ու հաւաքական յիշողութիւնը ոչնչացման վտանգի տակ են, այս լու-

սանկարները կը դառնան իրական մարդոց եւ անոց յարաբերութիւններուն մասին պատմող կենդանի վկայութիւններ:

«Հրանդ Նագաշեանի լուսանկարները ո՛չ միայն անցեալի անփոխարինելի վաւերագիրներ են, այլ նաեւ կամուրջ՝ հայ եւ պաղեստինեան ժողովուրդներու յարաբերութիւններուն եւ ընդհանուր յիշողութեան միջեւ», ըսաւ ան:

Նագաշեանի այս լուսանկարները նախապէս հրապարակուած են տարբեր աշխատութիւններու եւ գիրքերու մէջ, սակայն ամբողջական կերպով չ'են ցուցադրուած 1995 թուականէն ի վեր:

Շար.ը՝ էջ 6

Պատրաստեց՝ ՄԱՐԻՆԱ ՀԱՄԱՄԵԱՆ

ՔԵՍԱՊԻ ԳԻՒՂԵՐԸ՝ ԿԻԼԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ՎԵՐԱՊՐՈՂ ՎԿԱՆԵՐԸ

ԱԼԵՔՍԱՆՏՐԵԹԻ ՍԱՆՃԱԳԸ՝ ԻՆՔՆՈՒՐՈՅՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՄԻԱԽՈՐ

Միջազգային քաղաքական իրավիճակը Թուրքիոյ համար չափազանց նպաստաւոր կը նկատուէր Սանճագի հարցը ի նպաստ իրեն լուծելու համար:

Գերմանիա 7 մարտ 1936-ին կայծակի արագութեամբ գրաւեց Զոնտսի մարզը: Ֆրանսա զօրաշարժ հռչակեց, բայց Անգլիոյ միջամտութեամբ հարցը փակուեցաւ եւ Ազգերու Դաշնակցութեան ներկայացուեցաւ: Նոյն տարուան մայիսին Իտալիա ամբողջացուց Եթովպիոյ գրաւումը, իսկ յուլիսին սկսաւ Սպանիոյ քաղաքացիական պատերազմը: Զոնտեմբեր 25-ին Իտալիա եւ Գերմանիա դաշինք կնքելով հիմնեցին Զոնտ-Պերլին առանցքը: Անոնք կը ձգտէին վերածնել աշխարհի քարտէսը եւ Նոր աշխարհակարգ հաստատել: Նոյեմբերին Գերմանիա եւ Ճափոն հակահամայնավարական ուխտը ստորագրեցին, որուն Իտալիա պաշտօնապէս միացաւ յաջորդ տարի՝ 6 նոյեմբեր 1937-ին, ամբողջացնելով Զոնտ-Պերլին-Թոնքիո առանցքին կորիզը: Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ Ճափոն արդէն գրաւած էր Մանչուրիան եւ կը պատրաստուէր գրաւելու Չինաստանը (Չինաստանի վրայ ճափոնական լայնածաւալ յարձակումը սկսաւ 1937 յուլիսին):

Պատերազմի մուտք ամպերը սկսած էին կուտակուիլ Եւրոպայի գլխուն վրայ:

Առանցքի երկիրները շահագրգռութիւն ցոյց կու տային Սանճագի հարցով եւ Թուրքիան իրենց քաղաքական ոլորտին մէջ ներգրաւելու համար Անգարայի խորհուրդ կու տային հետեւելու իրենց քաղաքական գործելակերպին:

Ալեքսանտրեթի Սանճագի պաշտպանութեան համար բողոքի ցոյց Զալէպի մէջ

Ֆրանսական ղեկավար շրջանակները մտահոգ էին, որ Թուրքիա, Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ խրախուսանքով, կրնայ զինուորական գործողութեան մը ձեռնարկել Սանճագի ուղղութեամբ:

Պատերազմի անմիջական վտանգը օր ըստ օրէ աւելի կը զգացուէր եւ Ֆրանսա ու Անգլիա Թուրքիան սիրաշահելու կարիքը կը զգային:

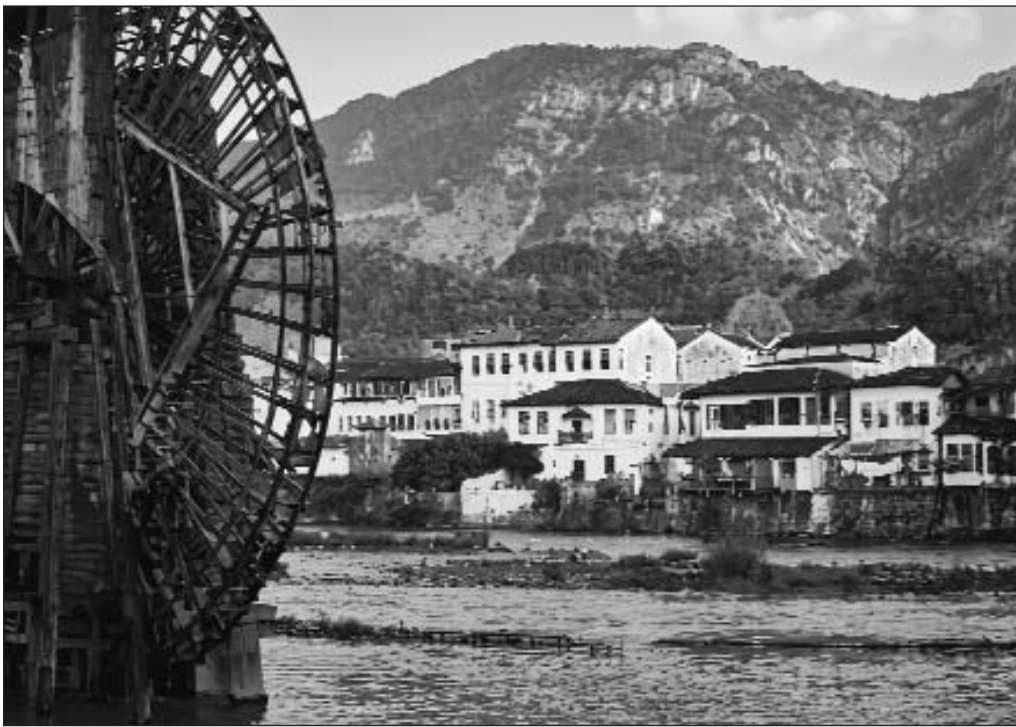
Ֆրանսայի եւ Թուրքիոյ միջեւ բանակցութիւնները սկսած էին 1936 սեպտեմբերին, բայց ղեկտնմբերին աւարտած էին անյաջողութեամբ:

Ֆրանսայի վարչապետ Լեոն Պլիմ Ալեքսանտրեթի ինքնավար Սանճագի հարցի կարգաւորման փոխադարձ գիշումով ծրագիր մը առաջարկեց:

Լեոն Պլիմի նախագիծի հիման վրայ Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդը 29 մայիս 1937-ին Ալեքսանտրեթի Սանճագին համար Նոր կարգավիճակ եւ հիմնական օրէնք ընդունեց:

Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդի որոշումին համաձայն Սանճագ, «ինքնուրոյն քաղաքական միաւոր» կը դառնար, իր առանձին խորհրդարանով, կառավարութեամբ եւ պետական այլ հաստատութիւններով, սակայն ձեւականօրէն Սուրիոյ հանրապետութեան գերիշխանութեան տակ կը մնար: Թրքերէնը կը դառնար Սանճագի պաշտօնական լեզուն:

Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին այս որոշումը կը նշանակէր Ալեքսանտրեթի Սանճագին Սուրիայէն իրողական անջատումը եւ Թուրքիոյ կողմէ անոր կլանման առաջին փուլը:

Անտիոք Որոնդէ գետի ափին

Նոյն օրը, 29 մայիս 1937-ին Փարիզի մէջ ֆրանս-թրքական համաձայնագիրը կնքուեցաւ:

Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին որոշումը խոր զայրոյթով դիմաւորուեցաւ Սուրիոյ մէջ: Կատարւածը Ֆրանսայի եւ Թուրքիոյ միջեւ սուրիացի ժողովուրդի հաշտույն կատարւած գործարք մըն էր:

Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդի որոշումը հազիւ հրապարակւած, Նոյն օրը, 29 մայիս 1937-ին, Անտիոքի մէջ քաղաքական մեծ հաւաք մը կազմակերպուեցաւ մեծ մզկիթին շուրջ: Արաբ ալաուի, հայ, յոյն ուղղափառ, քրիստ եւ չերքեզ համայնքներուն անունով ինկզ առանձին հանրագիրքեր ուղարկուեցան ժընեւ՝ Ազգերու Դաշնակցութեան, որոնցմով բացարձակապէս կը մերժուէր Ալեքսանտրեթի Սանճագին Նոր կարգավիճակը:

Սուրիոյ խորհրդարանը յունիս 2-ին միաձայնութեամբ բողոքի բանաձեւ մը ընդունեց եւ ուղարկեց ժընեւ՝ Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին: Նշելով, որ ֆրանս-սուրիական դաշնագիրով Ֆրանսա պարտաւոր է պաշտպանելու Սուրիոյ հողային ամբողջականութիւնը, բանաձեւը կ'ըսէր. «Սուրիական ազգը չի կըրնար ճանչնալ որեւէ լուծում, որ կը խախտէ Սուրիոյ միասնականութիւնը»:

Յաջորդ օր, 3 յունիս 1937-ին բողոքի ընդհանուր գործադուլ սկսաւ եւ տարածուեցաւ Սուրիոյ ամբողջ տարածքին:

Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին որոշումը Թուրքիոյ համար մեծ յաղթանակ մըն էր: Թուրքիոյ խորհրդարանը 14 յունիս 1937-ին հաստատեց Սանճագի ինքնուրոյն քաղաքական միաւոր ըլլալու իրավիճակը եւ ֆրանս-թրքական համաձայնագիրը:

Ալեքսանտրեթի Սանճագին աստիճանական եւ գործնական թրջացումը սկսած էր: Ալեքսանտրեթի մէջ Թուրքիոյ հիւպատոսաւորան, իսկ Անտիոքի մէջ ընդհանուր հիւպատոսարան բացուեցաւ: Սանճագի սահմաններու երկայնքին, երկաթուղագիծի Ֆեւզի Փաշա-Մէլտան-Էքպէզ հատուածները Թուրքիոյ կողմէ գնուեցան: Այնուհետեւ Թուրքիա անցաւ Սանճագի առեւտրական ձեռնարկութիւնները տընտեսապէս սնանկացնելու գործնական քայլերու:

Սանճագի փոխ պատուիրակ եւ թրջասերի համբաւ վայելող Փիեռ Տիւրէ 18 յուլիս 1937-ին պաշտօնէն հեռացուեցաւ եւ Ֆրանսա կանչուեցաւ: Դէպի Փարիզ ճամբուն վրայ ան հանդիպեցաւ Պոլիս, որ Ալեքսանտրեթի Սանճագի մասին թուրք թղթակիցներու հարցումին պատասխանեց. «Զգայացունց բան մը չունիմ ձեզի ըսելիք Ալեքսանտրեթի Սանճագի մասին: Այսքանը կրնամ ըսել, որ իմ ցանած հունտերս տարի մը ետք կրնան պտուղ տալ»:

Ալեքսանտրեթի Սանճագի Նոր փոխ պատուիրակ նշանակուեցաւ Ռոժէ Կառօ: Ան իրաւագէտ էր, արեւելեան լեզուներու գիտակ, հիւպատոսական պաշտօններ վարած էր եւ արդարաւոր ու հայաստէ մարդու համբաւ կը վայելէր:

Ռոժէ Կառօ Սանճագ հասաւ 6 սեպտեմբեր 1937-ին: Ուղղամիտ մարդու անոր համբաւը իրմէ առաջ հասած էր Սանճագի ժողովրդային լայն խաւերուն:

Ռոժէ Կառօ առաջին հերթին բանտրէն արծակեց շատ մը անմեղ բանտարկեալներ, իսկ արաբական եւ հայկական քաղաքական կազմակերպութիւններուն գործելու ազատութիւն շնորհեց:

Ալեքսանտրեթի Սանճագին մէջ հանրաքուէ-ընտրութիւններ կազմակերպելու առաջարկուեցով Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին կողմէ միջազգային յանձնախումբ մը կազմուեցաւ:

Յանձնախումբը 14 հոկտեմբեր 1937-ին ժընեւէն ճամբայ ելլելով հասաւ Անգարա, ուր հանդիպումներ ունեցաւ թուրք կառավարութեան ներկայացուցիչներուն հետ: Յանձնախումբը հոկտեմբեր 20-ին հասաւ Սանճագ:

Յանձնախումբը այցելեց Սանճագի տարբեր բնակավայրեր եւ տեսակցութիւններ ունեցաւ բոլոր համայնքներու ներկայացուցիչներուն հետ: Լսեց բնակչութեան ցանկութիւններն ու առաջարկները եւ արձանագրութիւններ կազմեց:

Յանձնախումբը մէկ ամիս Սանճագ մնա-

Ռոժէ Կառօ

լէն ետք անցաւ Դամասկոս եւ հոնկէ՝ Պէյրութ, եւ տեսակցութիւններ ունեցաւ Բարձր կոմիսարութեան ներկայացուցիչներուն հետ:

Ժընեւ վերադառնալէն ետք յանձնախումբը մշակեց Ալեքսանտրեթի Սանճագին մէջ տեղի ունենալիք հանրաքուէ-ընտրութիւններուն կանոնագրութիւնը:

Թուրքիոյ նախագահ Աթաթուրք 1 նոյեմբեր 1937-ին, խորհրդարանի բացման իր ճառին մէջ ըսաւ. «Զաթայի ժողովուրդը անպայման կը հասնի այն երջանիկ ու անկախ կառավարման, որուն արժանի է: Զաթայի Նոր վարչակարգի ուժի մէջ մտնելուն կարճ ժամանակ մնաց»:

Յաջորդ օր Թուրքիոյ արտաքին գործոց փոխ նախարար Զիւսէյն Նուման Մենեմենճիօղլու Պէյրութ այցելելով ֆրանսական պետական ներկայացուցիչներուն ըսաւ, որ «Սանճագի Նոր

կարգավիճակը եւ հիմնական օրէնքը Ազգերու Դաշնակցութեան որոշումին համաձայն ինքնաբերաբար ուժի մէջ կը մտնեն այս ամսուան 29-ին»:

Սակայն Սանճագի կարգավիճակին վերաբերեալ Ազգերու Դաշնակցութեան որոշումը կ'ըսէր, որ վաւերագիրը ուժի մէջ կը մտնէ նոյեմբեր 29-ին այն պայմանով, որ այդ թուականին ֆրանս-թրքական դաշնագիրը ուժի մէջ մտած ըլլայ: Մինչդէռ ֆրանս-թրքական դաշնագիրը տակաւին ուժի մէջ չէր մտած:

Ֆրանսական կառավարութիւնը, տեղի տալով Թուրքիոյ պահանջին առջեւ, 29 նոյեմբեր 1937-ին յայտարարեց, որ Ալեքսանտրեթի Սանճագի Նոր կարգավիճակը եւ հիմնական օրէնքը Նոյն օրն իսկ ուժի մէջ կը մտնեն:

Նոյն օրը Սանճագի պետական շէնքերուն վրայէն սուրիական դրօշակները վար առնուեցան եւ թրքական դրօշակին նմանող այսպէս կոչուած «Սանճագի դրօշակներ» բարձրացուեցան: Սանճագի սուրիացի նահանգապետ Զիւսէյն Պարագի պաշտօնէ արձակուեցաւ:

Թուրքիոյ պահանջին առջեւ տեղի տալու եւ Սանճագը գործնապէս յանձնելու Ֆրանսայի պարտաւորական ընթացքը խոր ընդվզումով ընկալուեցաւ Սուրիոյ եւ ընդհանուր առմամբ արաբական աշխարհին մէջ: Այլեւս յստակ էր որ Սանճագը պիտի խլուի Սուրիայէն:

Քեսապի Սուրբ Աստուածածին եկեղեցին

Սուրիոյ բոլոր քաղաքներուն մէջ բողոքի ցոյցեր սկսան: Արիւնալի ընդհարումներ եղան ցուցարարներուն եւ ոստիկաններուն միջեւ: Մեծաթիւ ցուցարարներ ձերբակալուեցան եւ բանտերը լցուեցան: Սանճագի Ազգային գործունեութեան լիկան օրէնքէ դուրս հռչակուեցաւ եւ անոր ղեկավար Չեքի Արսուզի բանտ նետուեցաւ:

Սուրիոյ խորհրդարանը նոյեմբեր 30-ին բողոքի բանաձեւ մը քուէարկեց: Բանաձեւը կ'ըսէր, որ սուրիացի ժողովուրդը կը մերժէ ընդունիլ հակառակ իր կամքին իր երկրին դէմ կատարուած ոտնձգութիւնը եւ չի կրնար ճանչնալ Սանճագի Նոր կարգավիճակը: Բանաձեւը ուղարկուեցաւ Փարիզ՝ ֆրանսական կառավարութեան եւ ժընեւ՝ Ազգերու Դաշնակցութեան: Միաժամանակ սուրիական կառավարական պատուիրակութիւն մը Եւրոպա ուղեւորուեցաւ, իր ձայնը աւելի լսելի դարձնելու համար:

Թուրքիա, հակադարձելով սուրիական կողմին, անմիջապէս չեղեալ յայտարարեց թուրք-սուրիական 1926-ի բարի դրացիական դաշնագիրը եւ զօրք կեդրոնացուց Սուրիոյ սահմաններու երկայնքին:

Արդէն օրը օրին Թուրքիայէն գինեալ տարրեր կը մտնէին Սանճագ եւ կը համալրէին տեղացի թուրք խռովարարներու շարքերը:

Նոյն օրերուն թրքական դրամատուն մը բացուեցաւ Անտիոքի մէջ:

ԱՇՈՒՆԸ ԳԼՈՒԽԸ...

Շարունակուած 3-րդ էջէն

բայց այս ամպերը ամրան խաբուսիկ ամպեր են, կրնայ անձրեւել, կրնայ՝ ո՛չ,- բարձրածայն կը մտա-ծե:

- Զայրի՛կ, եթէ Նոյնիսկ անձրեւէ, քանի մը կաթիլ կը կաթկթի, Նոյնիսկ մեր թաղը, կամ գիւղին մէջ ընդ-հանրապէս կրնայ անձրեւ չտեղալ, դուն այդպէս չե՛ս ըսեր միշտ,- անեցուց տղան:

Անոնք իրենց գործը շարունակեցին: Տղան, որ ծա-ռին բարձր ճիւղերուն վրայ մագլցած էր, լեցուն դոյլը կը փոխանցէր ծառին տակ աշխատողին, իսկ ան իր հերթին դատարկ դոյլ մը կ'երկարէր անոր: Այդպէս, աշխատասէր մեղուներու նման, իրենց գործը կը շա-րունակէին, երբ թըփ անձրեւի խոշոր կաթիլ մը ին-կաւ տողուն գլխարկին յառաջամասին: Անոր յաջոր-դեցին մնացած կաթիլները: Տղան կարեւորութիւն չտուաւ եւ գործը շարունակեց, բայց երկրորդ-երրորդ կաթիլը... տղան դոյլը փոխանցեց գործաւորին ու ոտքը տեղաւորեց անելի վար գտնուող ճիւղին ու ա-ւելի վար, մինչեւ ծառէն վար ցատկեց: Անձրեւի կա-թիլները հետզհետէ շատցան ու անելի մեծցան:

- Ասի խաբուսիկ անձրեւ չ'երեւիր, հայրի՛կ, շու-տով հաւաքուի՛նք չթջուած՝ տուն հասնինք,- յարեց տղան:

Անձրեւի կաթիլները շատցան, մեծցան ու դար-ձան տեղատարափ: Մանուկ իր ձեռքի դոյլը պարպեց

սնտուկին մէջ ու վազեց պարտեզի մօտիկ թոնիրի ծածկին տակ պատսպարուելու... արդէն թրջուած հասած էր: Տղան եւ իրենց գործաւորը աչ ու ձախ դոյլերն ու սնտուկները տեղաւորեցին, անոնք ալ հեւ ի հեւ Մանուկին ետեւէն թոնիր վազեցին:

- Այս անձրեւը հերիք չէ՛, որ մեր գործը կիսատ ձգեց, մեզ ալ պատժեց, ալ քանի մը օր պարտեզ չենք կրնար իջնել,- ըսաւ Մանուկ քմծիծաղով:

- Չէ՞ որ դուն միշտ կ'ըսես՝ բերքահաւաքի ընթաց-քին տեղացած անձրեւը դեղ ու դարման կ'ըլլայ բեր-քին,- ակնարկեց տղան:

- Անձրեւը կերանք ու թրջուեցանք, բայց թոնիրի հաց չկերանք, մէկը ըլլար, չորթանով կամ ծորթինով հաց թխէր, համով-հոտով ուտէինք, թոնիրի կրակի տաքութեամբ ալ մեր հագուստները չորցնէինք,- խըն-դալով ըսաւ Մանուկ:

- Զա՛ Մանո՛ւկ, ո՞րք մնացիք, ի՛նչ կ'ընէք պարտեզը անձրեւին,- Մանուշն էր զանգողը, Մանուկին կինը, մտահոգ կը հարցնէր:

- Թոնիրը հաց կը թխեք ես ու տղադ,- ըսաւ Մա-նուկ,- հրաւիրուած էք բոլորը, ձեր ներկայութիւնը խիստ փափաքելի է, իսկ հրաւերը՝ անվճար:

Անոնց խնդրքին ծայրը գերազանցեց անձրեւինը, բոլորը կը խնդային՝ հակառակ իրենց անսխառնձե-լի վիճակին:

ԹՐՔԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ՌԱԶՄԱԿԱՆ...

Շարունակուած 3-րդ էջէն

Անոր աշխարհագրական դիրքը կրնայ նաեւ հնա-րաւորութեան վերածուիլ, եթէ պետութիւնը յաջողի իր մասնակցութիւնը տարածաշրջանային գործըն-թացներուն պայմանաւորել՝ գերիշխանութիւնը պարտադրելով, փոխադարձ շահերով եւ հաւասա-րակշռուած յարաբերութիւններով:

Վերջին հաշուով, թրքական աշխարհի ռազմաքա-ղաքական ազդեցութեան ընդլայնումը մեզ կը դնէ ճակատագրական հարցադրումի մը առջեւ. Զայաս-տան պիտի կարենա՞յ՝ տարածաշրջանային նոր վե-րադասաւորումներուն մէջ պահպանել իր ինքնուրոյ-նութիւնը եւ սեփական ապագան կերտելու կարողու-թիւնը: Անելի էականը՝ Զայաստան ինչպիսի՞ պետու-թիւն պիտի ըլլայ այդ նոր միջավայրին մէջ՝ ուրիշնե-րու նախածեռնութիւններուն արծազանգո՞ղ, թէ՛ ազ-գային նպատակները գիտակցաբար հետապնդող եւ սեփական ապագան կերտելու կարողութիւն ունե-ցող ինքնիշխան պետութիւն:

Զայաստանի պետական դիմադրողականութեան հիմքը պետք է ըլլայ ազգային ներքին համերաշխու-թիւնը: Իշխանութեան եւ ընդդիմութեան քաղաքա-կան տարակարծութիւնները բնական են ժողովրդա-վարական հասարակութեան մէջ, սակայն պետակա-

նութեան, ինքնիշխանութեան եւ տարածքային ամ-բողջականութեան պաշտպանութիւնը կը պահանջէ համագգային պատասխանատուութիւն: Այստեղ իր առանձնայատուկ ներդրումը կրնայ ունենալ նաեւ սփիւռքը՝ մասնագիտական ներուժով, միջազգային կապերով, գիտական եւ տնտեսական կարողութիւն-ներով:

Այս քայլերը հրաշագործ լուծումներ չեն խոստա-նար: Սակայն անոնց հետեւողական իրականացումը կրնայ Զայաստանը ատփոճանաբար դուրս բերել բա-ցառապէս արտաքին իրադարձութիւններուն արձա-զանգելու վիճակէն եւ վերածել սեփական ռազմա-վարական առաջնահերթութիւնները հետապնդող պետութեան:

Խաղաղութիւնը Զայաստանի համար կենսական անհրաժեշտութիւն է, իսկ զայն պահպանելը՝ պետա-կան պատասխանատուութիւն:

Այդ երկու սկզբունքներուն ներդաշնակութեան մէջ պետք է փնտռել Զայաստանի վաղուան անվը-տանգութիւնը, արժանապատուութիւնը եւ մնայուն տեղը տարածաշրջանի նոր աշխարհաքաղաքական քարտեսին վրայ:

ՄԱՐՔ ՆՇԱՆԵԱՆԻ «ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ...»

Շարունակուած 4-րդ էջէն

Շնորհահանդեսին ընթացքին հեղի-նակը շուրջ 1.5 ժամ տեւողութեամբ բացատրութիւններ տուաւ իր կատա-րած ուսումնասիրութեան մասին՝ անդ-րադառնալով յատկապէս ժողովրդա-կան խօսքն ու մեղեդին գեղագիտա-կան միջոցներով ազգայինի վերածելու գործընթացին:

Այս հաստատումին իբրեւ վառ ապացոյց օրինակ բերելով Կոմիտաս Վարդապետի կատարած հսկայ գոր-

ծը, Մարք Նշանեան պատմեց, թէ ան-տեսուած եւ արհամարհուած գեղջուկ երգը ինչպէ՛ս վարդապետին գեղագի-տական միջամտութեամբ դարձաւ ազ-գային՝ ժողովրդային պաշտամունքի առարկայ դարձնելով Կոմիտասը:

Շնորհահանդեսի աւարտին, «Յ. Թումանեան» թանգարանի աշխատա-կից Մայտա Պոչկեգնեսեան արտասա-նեց Չարենցէն բանաստեղծութիւններ:

ԲԱՅՈՒՄ՝ ՄԵԾ ԲԱՐԵՐԱՐ ԼԵՒՈՆ...

Շարունակուած 4-րդ էջէն

ուրախութիւն եւ հպարտութիւն է իրա-կանացած տեսնել իր մօր՝ Ամժեկիքա-յին երազը: Արդարեւ, ան կը փափա-քէր, որ հօրը կիսանդրին տեղա-դրուի այն շէնքի պատին, ուր ան ապ-րած եւ աշխատած է: Թէեւ ան չկրցաւ տեսնել այդ երագին իրականացումը, սակայն այսօր երազը կենքի կոչուած է՝ դառնալով ընտանիքին սիրոյ, յիշո-ղութեան եւ երախտագիտութեան ար-տայայտութիւն:

Անաստասիան ընդգծեց, որ կը հպարտանայ իր մեծ հօրմով, անոր ապրած կենքով եւ հայ ժողովուրդին

բարեկեցութեան վերաբերող գործու-նեութեամբ: Անոր խօսքը անգամ մը ես յիշեցուց, որ մեծ անհատներու ժա-ռանգութիւնը կը շարունակուի ո՛չ միայն անոնց կատարած գործերով, այլ նաեւ ընտանիքի, հարազատներու եւ սերունդներու պահպանած յիշողու-թեամբ:

Արարողութեան ընթացքին Լեւոն Զայրապետեանի հարազատները ար-ժանացան անոր անուան յուշամետա-լի, գործադրուեցաւ աշակերտական մշակութային յայտագիր:

ՊԱՂԵՍՏԻՆԱՐԱՅ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ...

Շարունակուած 4-րդ էջէն

Յուցահանդեսին իրականացման եւ Նագգաշեանի արխիւը ամբողջացնե-լու մէջ մեծ դեր ունեցած է քանատա-հայ լուսանկարիչ Օշին Յարութիւնեա-նը: Յուցահանդեսին ներկայացուեցան Նագգաշեանի զանկներուն՝ Սարօ եւ

Անուշ Նագգաշեաններու տրամադրած երեսուն մամուլային լուսանկարչա-կան տպածոներ, որոնք համալրուած են քանատահայ լուսանկարիչ Օշին Յարութիւն-եանի պատրաստած եօթը նոր տպածոներով:

ՕՐԱՏԵՏՐ

28 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

- 1270 - Մահ Կիլիկիոյ հայոց Զեթում Ա. թագաւորին: Ծնած էր 1213-ին եւ 1226-ին ամուսնացաւ Լեւոն Մեծագործի դուստր Զապէիի հետ եւ հռը-չակուեցաւ Կիլիկիոյ թագաւոր:
- 1887 - Ծնունդ դաշնակահարուհի Թագուհի Շահնազարեանի, Պոլսոյ մէջ: Մահացած է 1962-ին, Դռմի մէջ:
- 1919 - Մահ բանաստեղծ Ալեքսանդր Փանոսեանի, Պոլսոյ մէջ: Ծնած էր 1859-ին, Պոլիս:
- 1938 - Ծնունդ երգչուհի Կարինէ Լիսիցեանի, Երեւանի մէջ:
- 1959 - Ծնունդ նկարչուհի Նունէ Աղբալեանի, Երեւանի մէջ:
- 1963 - Մահ բանասէր, ձեռագրագետ, պատմաբան եւ մանկավարժ, Վիեն-նայի Միխիթարեան միաբան հայր Ներսէս Ակինեանի, Վիեննայի մէջ: Ծնած էր 1883-ին, Արդուին:
- 1992 - Մահ Արցախեան ազատամարտի մասնակից Զամվթ Անդրեասեանի: Ծնած էր 1955-ին, Առալածոր: Նահատակուեցաւ Սրիսաւնդի համար մղուած մարտերու ժամանակ:
- 1992 - Մահ Արցախեան ազատամարտի մասնակից Էդուարդ Առստամեա-նի: Ծնած էր 1964-ին, Բերդձոր: Նահատակուեցաւ Մարտակերտի շր-ջանի վանք գիւղին մէջ:
- 1998 - Մահ դերասան Լեւոնարտ Սարգիսեանի (Սարգսեան), Երեւանի մէջ: Ծնած էր 1931-ին, Գանձակ:

ԱՅՍՕՐ՝ «ՎԱՆԱՅ ԶԱՅՆ»-ԷՆ
Radio Voice of Van - Վանայ Զայն FM: 94.7 եւ 95 MHz

- 7.00- Զայլերգներ / Առաւօտ լուսոյ
- 7.03- Բարի լոյս
- 7.15- Հանդարտ երգեր
- 7.30- «Երկու բարեւ»
- 8.30- **Լուրեր - Առողջապահական խորհուրդ**
- 9.00- «Երկու բարեւ»
- 9.30- «Բարեւ» հարցազրոյց. հիւր՝ Ազնիւ Փօլատեան (**ուղիղ՝ դիմատեսքով**)
- 10.00- Արդի մշակումով ժողովրդա-յին երգեր
- 10.30- **Հայկական աշխարհի լուրեր (ուղիղ՝ դիմատեսքով)**
- 10.45- Նոր երգեր
- 11.00- «Հայեացք Երեւանից». Վա-հագն Չաքարեանի հետ (**ուղիղ՝ դիմատեսքով**)
- 11.30- Չուզերգներ
- 12.00- Ռատիօ-թատրոն
- 12.20- Սիրային երգեր
- 1.00- Ազգային-հայրենասիրական երգեր
- 1.30- **Լուրեր - Առողջապահական խորհուրդ**
- 2.00- «Ցիշատակելիները» (Արմեն Վարդանեան)
- 2.05- Յեղափոխական երգեր
- 3.00- «Զըլ եոմ պիոյմու» (**ուղիղ՝**

- դիմատեսքով**)
- 4.00- Արաբերէն երգեր
- 5.00- «Վանայ Զայն»-ը երեկոյեան
- 5.05- «ԳՈՂԱՐ» համոյթի կատա-րումներ
- 6.00- Ժողովրդային երգեր
- 6.30- **Լուրեր - Առողջապահական խորհուրդ**
- 6.50- Նոր երգեր
- 7.00- Հայրենի խումբերու կատա-րումներ
- 8.00- Օրուան երգիչ (Նունէ Եսայ-եան)
- 8.30- «Կենաց ծառ» (Մովսէս Ծի-րանիի հետ)
- 9.15- «Երգ-երգոց»-ի կատարում-ներ
- 9.30- **Հայկական աշխարհի լուրեր (կրկ.)**
- 9.45- Չուզերգներ
- 10.30- Սիրային երգեր
- 11.00- Ֆրանսական երեկոյ
- 12.00- Ցիշատակելիները / Յեղա-փոխական երգեր
- 2.00- Սփիւռքահայ սիրուած երգեր
- 3.00- **Կրկնութիւններ**
- 5.00- Հայրենի այլազան երգեր
- 6.00- Հանդարտ երաժշտութիւն

Չոր մնայուն ընկերակիցը **Radio Voice of Van:Live**

DOWNLOAD

ԺԱՄԱՆՅ

ԽԱՉԲԱՆ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

2				6							
5		7	9		8	3					
								2	1		
			5			7					
9	3		6								
	8		3		9						7
		1					8				
	6		7								5

ԳՐՈՒՇՈՒԿԱՆ

- Այլըսկ Զօպանեանի երկերէն (երկու բառ):
- Նոյնիի հարսերէն - Եռնիս:
- Զայնակից տառեր - Փոթոթահամ - խիս:
- ԻՆչպէս - Մուկերու թակարդ:
- Սպառնացող չարիք - Աստուած:
- Վատ - Թեոյիկի ստորագրութիւններէն:
- Աղբիւր - Հայաստանի գետերէն:
- Ընդարձակ - Մոյթ:
- Նոր Աշխարհ - Սկաւտ:
- Իգական օտար անուն - Բազրատ Այլազեանցի երկերէն՝ «... Ծախուեցաւ»:
- Զերձուած - Կատակ, ծաղր:

ՈՐԴԱՅԱՅԵԼՅ

- Թերաբան - Արցախի հնավայրերէն:
- Կլոր գրեանիւղ - Լեյոյոյ:
- Իրեղայաջողոյ գլխիւր - Մորթային բիճ - Սիպերիոյ գետերէն:
- Այթուբենէն - Նաային աշխատանոց:
- Փեային եղբայրը՝ հարսին նկատմամբ - Այթուբենէն:
- Թել փաթթելու ձեռային գործիք - Ափրիկեան երկրի:
- Ծերպ, խոռոց:
- Աղամանոյ - Ափրիկեան գետ - Անձնական դերանուն:
- Եղեգնացոյ - Զոմեական դիցուի:
- Անցուն մնացած - Լաւի ծննդավայրը:
- Լիբանանի լեռներէն:

Պատրաստեց՝ **Տ. Մ. ԱՐԱՋԱՐԵԱՆ**

Գ. ՂԱՍԿԱՐԳԻ ՎԻՃԱԿԱԶԳՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԷՆ ԵՏԶ

ՀՄԸՄ ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏ Ա. ԽՄԲԱԿԻՆ ՄԱՍ ՊԻՏԻ ԿԱԶՄԷ, ԻՍԿ ՀՄԸՄ ՊԷՅՐՈՒԹ՝ Բ. ԽՄԲԱԿԻՆ

Լիբանանի ֆուլթպոլի ֆետերասիոնը կատարեց Գ. դասակարգի վիճակաճգութիւնը որուն հիմամբ ՅՄԸՄ Պուրճ Յամուտ մաս պիտի կազմէ Ա. խմբակին՝ իրեն հետ ունենալով Շապապ Պըրժը, Նահտա Պար Էլիսաը, Շապապ Մաժտել Այնճարը, Մաուատտա Թրիփոլին, Սփորթինկ Ռիատին, Յիլալ Յարթթ Նաամէն եւ Յորր Ամէլին:

ՅՄԸՄ Պէյրութ մաս պիտի կազմէ Բ. խմբակին՝ իրեն հետ ունենալով ՅՄԸՄ-ը, Տահր Ահմարը, Լիբանանեան բանակը, Շապապ Թրիփոլին, Աթլէթիքոն, Թաուֆիքը եւ Շապապ Յունին Թահթալ:

Գ. խմբակին մաս պիտի կազմեն Ախուա Խարայէպ, Ահլի Սայտա, Ռայյան, Սալամ Սուր, Ռիսալա Թաուրա, Նահտա Այն Պաալ, Ղատիր Յարիս եւ Լիուաա Սայտա:

المجموعة الأولى	المجموعة الثانية	المجموعة الثالثة
شباب البرج	صور الأحمر	الأخوة الخرابي
النخبة برياليس	هومتين بيروت	الأهلي صيدا
شباب مجدل عنجر	الجيش	الريان
المودة طرابلس	الشباب طرابلس	السلام صور
هومتين برج حمود	الهومتين	الرسالة طورا
سيورتنين الرياضي	أتلتيكو	النخبة عين بحال
الهلال حارة الناعمة	شباب حومين التحتا	الفدير حاريس
الحر العاملي	توفير	الولاء صيدا

Ախոյեանութեան ազդանշանի թըլականն ալ որոշուեցաւ՝ 18 դէկտեմբերին: Յաւելեալ մանրամասնութիւններ պիտի հրապարակենք հետագային:

ՎԱՐԴԱՆ ՄԻՆԱՍԵԱՆ ՊԻՏԻ ԳԼԽԱՒՈՐԷ ՆԸԺՄԷՆ

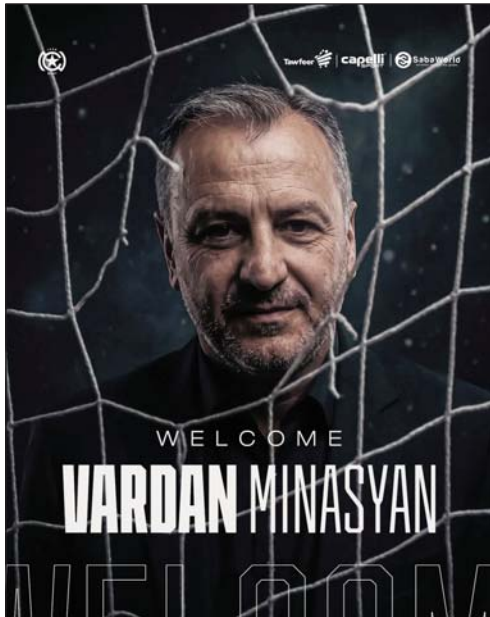
Լիբանանի ֆուլթպոլի Ա. դասակարգի ամենէն աւելի ժողովրդականութիւնը վայելող ակումբը՝ Նըժմէ, մարզիչ նշանակեց Յայաստանի հաւաքականի նախկին մարզիչ Վարդան Մինասեանը՝ փոխարինելու թունուզցի Լասաստ Տրէյտին:

Լիբանանի ախոյեանութեան 4-րդ հանգրուանէն ետք, Նըժմէ կը գրաւէ 6-րդ դիրքը, բայց կատարած է 2 մըրցում եւ ձեռք ձգած 4 կէտ:

Վարդան Մինասեան եղած է ՅՄԸՄ Երեւանի (այժմ՝ Փիւնիկ) լաւագոյն միջնապահներէն եւ 154 մրցում կատարած անոր շապիկով:

Ան տարեշրջան մը խաղցած է Լոզանի հետ (Չուփերիա), ապա տարի մըն ալ Լոքոմոթիւ Ս. Փէթերսպուրկի հետ խաղալէ ետք վերադարձած է Փիւնիկ:

Շար.ը՝ էջ 8

ՀԵՐԻ ՔԷՅՆ ՇԱՀԵՑԱԻ «ՊԱԼՈՆ ՏՕՐ»-Ը

Հերի Քէյն շահեցաւ 2026-ի «Պալոն տՕր»-ը՝ դառնալով առաջին անգլիացի ֆուլթպոլիստը, որ վերջին 25 տարիներուն կը շահի այս տիտղոսը:

Քէյն, որ 73 կոլ նշանակեց Անգլիոյ ազգային խումբին եւ Պայերն Միւնիխի

հետ (Եւրոպայի առաւելագոյնը)՝ կողերու մրցանիշներ հաստատելով Գերմանիոյ մէջ, մինչ ազգային խումբին հետ 3-րդ դիրքի վրայ արարուեց մոնտիալը:

Շար.ը՝ էջ 8

«ՖՈՐՄԱԿԱ 1»

ՌՈՒԱՆՏԱ ՊԻՏԻ ՀԻՐԵՆԿԱԼԷ ԿՐԱՆ ՓՐԻ ՄԸ

Վերջին անգամ 1993-ին Ափրիկէ հիւրընկալած էր «Ֆորմիլա 1»-ի կրակ փրի մը: Այժմ այդ վիճակը պիտի փոխուի 10 տարուան պայմանագրու-

թեան մը ստորագրութենէն ետք: Հակառակ անոր որ շրջապագը տակաւին շինուած չէ...

Շար.ը՝ էջ 8

ԸՄԲԵԱՍՄԱՐՏ

ԱՍԼԱՆԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ԱԽՈՅԵԱՆ՝ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԻ ՄՐՑԱԿԻՑԻՆ ՅԱՂԹԵԼԷ ԵՏԶ

Ղազախստանի մայրաքաղաք Ասթանայի մէջ վերջ գտաւ յունահռոմեական ըմբշամարտի աշխարհի ախոյեանութիւնը:

Հայաստանի հաւաքականը յունահռոմեական ըմբշամարտի իր մրցումները արարուեց 2 մետալներով, ուր 63 ըլ կշիռի արարուականին Կարեն Ասլանեան յաղթեց Ազրայէճանի իր մրցակից Նիհաթ Մամաթլիին 8-4 արդիւնքով եւ իր ասպարէզին մէջ առաջին անգամ ըլլալով դարձաւ աշխարհի ախոյեան:

31 տարեկան Ասլանեան Հայաստանին ապահովեց իր միակ ոսկի մետալը, մինչ 87 ըլ կշիռի Գերոգ Թադէուսեան 4-1 արդիւնքով յաղթեց ուքրանացի Եարոսլաւ Ֆիլչաքովին՝ դառնալով պրոնզէ մետալակիր:

Հայաստանի մէկ ներկայացուցիչ եւս՝ Սլաւիկ Գալստեան (67 ըլ), պրոնզէ մետալի մրցումը կորսնցուց 10-6 արդիւնքով պարտուելով քուպացի Լուիս Օրթա Սանչեսէն, որ Ռդիմպիական խաղերու ախոյեանն էր:

Շար.ը՝ էջ 8

ՄԱՐՄԱՍԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ՝ ԱՇԽԱՐՀԻ ԼԱԻԱԳՈՅՆՆԵՐՈՒ ՇԱՐՔԻՆ

Նետերլանտներու Ռոթերտամ քաղաքին մէջ ապրած մարզական մարմնամարզութեան աշխարհի ախոյեանութեան Հայաստանի տղոց հաւաքականը փայլուն արդիւնքներ արձանագրեց եւ մետալներու ընդհանուր դասաւորման մէջ գրաւեց 4-րդ դիրքը:

Հայաստանի հաւաքականը աշխարհի ախոյեանութեան մասնակցած էր 4 մարզիկներով եւ նըլաճած յոյսերն մետալ՝ 2 ոսկի եւ 2 պրոնզէ: Յետեւեալի վարժութեան, աշխարհի ախոյեան դարձած էր Արթուր Դաւթեան, որ պատմական տարիքային մրցանիշ հաստատեց՝ դառնալով տղոց պատմութեան ամենէն տարեց աշխարհի ախոյեանը՝ 34 տարեկան հասակին: Նժոյգ թափերու վարժութեան աշխարհի ախոյեան դարձած էր Համլէթ Մանուկեան: Նոյն վարժութեան պրոնզէ մետալակիր դարձած էր Մամիկոն Խաչատրեան, իսկ Արթուր Աւետիսեան պատուոյ հարթակի երրորդ աստիճանին կանգնե-

ցաւ օղակներու վարժութեան:

Այս ցուցանիշը շատ տպաւորիչ է, մանաւանդ որ մրցակից երկիրներ ներկայացած էին մեծ թիւով մարզիկներով (տղոց եւ աղջկանց), մինչ Հայաստան 4 ներկայացուցիչներով մասնակցեցաւ՝ ապահովելով 100 տոկոս արդիւնաւետութիւն եւ վերստին ապացուցելով, որ հայկական մարմնամարզութիւնը հաստատուն տեղ ունի աշխարհի լաւագոյններուն մէջ:

ԷՆ. ՊԻ. ԷՅ.

ԷՏՈՒՐՏՈՒՄ 47 ԿԷՏ ՆՇԱՆԱԿԵՑ, ԲԱՅՅ ԹԻՄՊԸՐՎՈՒԼՎԶ ՊԱՐՏՈՒԵՑԱԻ

Մինեսոթա Թիմպըր-վուվզի կարտ Աթոնի Էտուըրտժ այս տարեշրջանի «ԷՆ. ՊԻ. ԷՅ.»-ի 4-րդ մրցումին 2-րդ անգամ ըլլալով 45 կէտ (կամ աւելի) նշանակեց, բայց իր խումբը կրեց իր առաջին պարտութիւնը:

Արդարեւ, Զիլվէնտ Բեվէրիդի դէմ մրցումին Էտուըրտժ 47 կէտ կրցաւ նշանակել, բայց Տոնաւլըն Միչէլ եւ ընկերներ երկարաձգման ընթացքին կրցան 2 կէտերու առաւելութեամբ յաղթել (127-125):

Շար.ը՝ էջ 8

ԱՂԶԱՆՑ «ԷՆ. ՊԻ. ԷՅ.»

ԿՈՒՏԸՆ ՍԹԷՅԹ ՎԱԼՔԻՐԻԶ 3-2 ԱՐԴԻՒՆՔՈՎ ՅԱՌԱԶԱՅԱԻ

Երեկ առաւօտեան ժամերուն, Սան Ֆրանսիսքոյի մէջ (Քալիֆորնիա) Կոլտըն Սթէյթ Վալքիրիզ Չէյս Սենթըրի իր 18 հազար համակիրները ուրախացուց, երբ 64-55 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Աթլանթա Տրիմ-զը, աղջկանց «ԷՆ. ՊԻ. ԷՅ.»-ի արարական մըրցումներու 5-րդ ճակատումին:

Մրցումին աստղն էր Զիաի Սթըքս, որ իր սենթըրի դիրքէն 13 կէտ եւ 8 ռիպաւուտ ձեռք ձգեց՝ շատ լաւ ձեռով պաշտպանելով Աթլանթայի մարզիկներուն դէմ:

Շար.ը՝ էջ 8

ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՄԷՋ ՏԵՂԻ ...

	Շարունակուած Ա. Էջէն	
---------------	-----------------------------	---------------

Ըստ ոչ պաշտօնական աղբիւրներու, քուէարկող-ներուն մասնակցութեան համեմատութիւնը երեկոյ-եան ժամը 9:00-ի տուեալներով անցած էր 75 առ հա-րիւրը։

77 տարեկան Նեթանիահուն 19 տարուան տեւո-ղութեմբ (ընդիշումներով) ղեկավարած է Իսրայէլը։ Բազմաթիւ քուէարկողներու համար ընտրութիւ-նը առիթ մըն էր որոշելու, թէ երկիրը ո՛վ պիտի ղեկա-վարէ, ինչպէս նաեւ 7 հոկտեմբեր 2023-ին արծա-նագրուած ապահովական եւ հետախուզական ծա-խողութեան համար հաշուետուութիւն պահանջելու։ Նեթանիահուի գլխաւոր մրցակիցն էր նոր կազ-մուած «Եաշար» կուսակցութեան պետ, իսրայէլեան բանակի սպայակոյտի նախկին պետ, 66-ամեայ Կա-տի Այզենքոթը, որ քաղաքականութեան մէջ նորելուկ մըն է, եւ հիմնական առաւելութիւնը՝ Նեթանիահուն չըլլալն է։ Անոր զաւակը սպաննուեցաւ Կազայի մէջ բախումներուն ընթացքին։

Վարչապետի պաշտօնին համար այլ թեկնածու-ներ էին աջակողմեան Նաֆթալի Պենեթն ու Իսրայէ-լը մեր տունն է կուսակցութեան ղեկավար Ափկտոր Լիպըրմանը, ինչպէս նաեւ ձախակողմեան Եայիր Կոլանը։

Մրցակիցները մեծամասնական կառավարու-թեան մը կազմութեան համար կարիքը ունին 120 աթոռներէ բաղկացած Քնեսեթին մէջ 61 աթոռներ ապահովելու։

Աննախաղէպ կերպով, Իսրայէլի 70 քաղաքացի-ներ վերադարձած են քուէարկութեան մասնակցելու համար։

Երկրի ընտրական կեդրոնական յանձնախումբը նշեց, որ երէկ առաւօտեան քանի մը ժամերուն ըն-թացքին մասնակցութեան համեմատութիւնը 45 տա-րիներու ընթացքին բարձրագոյնն էր։

Մինչ Այզենքոթ խրայելացիներուն կոչ ուղղեց՝ Իսրայէլի պատմութեան մէջ «յոյեգոյն կառավարու-թիւն»-ը տապալելու, Նեթանիահու յայտնեց. «Ձախի ճամբարի համակիրները մեծ թիւով քուէատուփեր կ'ուղղուին, մինչ աջակողմեան ճամբարին մէջ ան-տարբերութիւն կը տիրէ»։

Իսրայէլի գործող ելեմուտցի նախարար, ծայրա-յեղ աջակողմեան Պեցալեյ Սմորժիչ իր կարգին խ-րայելացիներուն կոչ ուղղեց քուէարկելու եւ ձախա-կողմեան կառավարութեան մը իշխանութեան գալէն զգուշացուց։

Իսրայէլեան լրատուամիջոցներ հաղորդեցին, որ դաւնակով զինուած անձ մը մօտեցած է Ժողովրդա-վարական կուսակցութեան ղեկավար, վարչապետի պաշտօնի ձախակողմեան թեկնածու Եայիր Կոլանի, սակայն անոր թիկնապահները յաջողած են կասկա-ծելու զսպել։

ԱՄԼԱՆԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ...

	Շարունակուած 7-րդ Էջէն	
---------------	-------------------------------	---------------

Իրանցի ըմբիշները 4 ոսկի մետալներ շահելով գրաւեցին խմբային դասաւորման առաջին դիրքը, Յայաստան 10-րդ դիրքը գրաւեց՝ անցեալ տարուան բաղդատմամբ աւելի անյաջող արդիւնքներ ձեռք ձգելով։

Այսօր կը սկսի ազատ ոճի աշխարհի ախոյեանու-թիւնը, ուր Յայաստանը կը ներկայացնեն 6 ըմբիշ-ներ։

ՀԵՐԻ ՔԷՅՆ ՇԱՀԵՑԱԻ ...

	Շարունակուած 7-րդ Էջէն	
---------------	-------------------------------	---------------

33 տարեկան Բէյն յայտնեց, որ տարիներու աշ-խատանքի արդիւնք էր ասիկա, եւ պէտք է օրինակ դառնայ բոլորին, որ աշխատանքով անձ մը կրնայ հասնիլ իր նպատակին։

Բ. դիրքը գրաւեց Զիլիան Էմպափէ, իսկ Գ.դիրքը՝ Լամին Եամալ։ 2024-ի «Պալուն տ'օր»-ի տիտղոսա-կիրը Ռոտրի եւ 8 անգամ տիտղոսներ Լինելը Մեսսի յաջողութեամբ գրաւեցին 4-րդ եւ 5-րդ դիրքերը։

Բէյն Պայերն Միւնիխի հետ Գերմանիոյ մէջ **տուպ-լէ** իրագործեց, աւարտական մրցումին Շթութկարթի դէմ **հեթ-թրիք** մը իրագործեց եւ հասաւ «Չեմփիընձ լիկ»-ի կիսաւարտական։ Մոնտիալին ան 6 կոլ նշա-նակեց՝ գերազանցելով Կերի Լինեքըրի մրցանիշը։

2001-էն Մայքըլ Օուըն եղած էր վերջին անգլիա-ցին, որ կը շահէր այս տիտղոսը։

Բէյն երկար ժամանակ չունի տօնելու եւ անմիջա-պէս պիտի վերադառնայ Գերմանիա, ուր այս գիշեր Պայերն բաժակի մրցում ունի կատարելիք Մակտե-պուրկի դէմ։

Աւելի կանուխ սպանացի Ալեքսիա Փութէյաս 3-րդ անգամ ըլլալով շահած էր աղջկանց «Պալուն տ'օր»-ը իր նախկին ակումբը՝ Պարսելոնան գլխաւորելով աղջկանց «Չեմփիընձ լիկ»-ի տիտղոսին։ Փութէյաս, որ Լնտոնի Սիթի Լայոնես խումբին միացած էր այս ամրան, Սպանիոյ հետ ձգգերու լիկան ալ շահած էր։

32 տարեկան միջնապահը իր խմբակից Այթանա Պոնմաթիի 3 յաջորդական տիտղոսները ընդմիջեց։ Պոնմաթիի 2023-ին, 2024-ին եւ 2025-ին կրցած էր շա-հիլ, բայց ոտըը կոտրած էր անցեալ ղեկումներին։

2018-ին սկսած աղջկանց «Պալուն տ'օրը» 2021-ին եւ 2022-ին շահելէ ետք Փութէյաս կրցաւ 3-րդ անգամ ըլլալով շահիլ։

Վաղուան մեր թիւով աւելի մարմանս կ'անորա-դառնանք «Պալուն տ'օր»-ի գիշերուան մնացեալ տիտղոսակիրներուն։

ՄԻՐԶՈՅԵԱՆ ԶԻ ԲԱՅԱՌ-ԵՐ ԹՐԻՓՓ-Ի ...

	Շարունակուած Ա. Էջէն	
---------------	-----------------------------	---------------

հաղորդակցութիւնը, կրնայ կորսնցնել խաղաղութեան պայմանագիրը ստո-րագրելու եւ Յայաստանի համար հա-մարժեք հաղորդակցային ուղիներ բա-նալու շահագրգռութիւնը։

Միրզոյեան յիշեցուցած է, որ խա-ղաղութեան պայմանագիրին բնագիրը արդէն նախաստորագրուած է՝ պնդե-լով, որ շրջանին մէջ փաստացի խա-ղաղութիւն հաստատուած է, իսկ տըն-տեսական փոխկապակցուածութիւնը կրնայ նպաստել անոր ամրապնդման։ Ան նաեւ հաւաստիացուցած է, որ ԹՐԻՓՓ-ը միակողմանիօրէն պիտի չգործէ, եւ Յայաստան նոյնպէս պիտի օգտուի Ազրպէյճանի տարածքով անց-նող հաղորդակցային ուղիներէն։

Հայ-ամերիկեան շրջանակային հա-մաձայնագիրին վաւերացման քննար-կումներուն ընթացքին Միրզոյեան ներկայացուցած է ծրագրին հիմնա-կան դրոյթները, որոնց համաձայն՝ ԹՐԻՓՓ-ը իրականացնող ընկերու-թեան բաժնետոմսերուն 74 տոկոսը պիտի պատկանի ամերիկեան կողմին, իսկ 26 տոկոսը՝ հայկական կողմին, նախնական 49 տարուան ժամանա-կաշրջանի մը համար։ Նախարարը պնդած է, որ Յայաստան պիտի պահ-պանէ իր տարածքային ինքնիշխանու-թիւնն ու սահմանային եւ մաքսային

ՌՈՒՄՆՏԱ ՊԻՏԻ ՀԻՐԸՆԿԱԼԷ ...

	Շարունակուած 7-րդ Էջէն	
---------------	-------------------------------	---------------

Արդարեւ, Ռուանտա «Էֆ. Այ. Էյ.»-ի հետ պայմանագրութիւն ստորագրեց 2030-ականներու սկիզբը հիւրընկալել **կրան փրիի** մրցումներ՝ յաջորդական 10 տարիներու ընթացքին։

Այս նախաձեռնութիւնը մաս պիտի կազմէ «Վիզիթ Ռուանտա» (այցելէ Ռուանտա) զբօսաշրջութեան քաջալե-րական դաշտավայրին եւ պիտի կոչ-ւի Ափրիկէի **կրան փրի**։ «Ֆորմիլա 1»-ը վերջին անգամ մրցում ունեցած էր Ափ-րիկէի մէջ 1993-ին, երբ ֆրանսացի Ալէն Փոռսթ շահած էր Բիալյամիի մէջ, Հարաւային Ափրիկէ։

«Յաջորդ տասնամեակին Ռուան-տա պիտի աւելնայ մեր օրացոյցին, եւ մեր մարզածեւը տեղի պիտի ունենայ բոլոր ցամաքամասերուն վրայ՝ իրար մօտ բերելով «Ֆորմիլա 1»-ի համա-կիրները աշխարհի բոլոր շրջաննե-րէն», ըսաւ «Ֆորմիլա 1»-ի ընդհանուր տնօրէն Սթեֆանս Տոմէնիքալի, որ եր-կար ժամանակէ ի վեր կը փորձէր Ափ-րիկէն աւելցնել մրցումներու օրացոյ-ցին վրայ։

«Ափրիկէն միշտ ալ «Ֆորմիլա 1»-ի ապագային մաս կը կազմէր եւ մեր այդ ապագայի տեսլականով գտանք մեր ճիշդ գործակիցը, որ երկար ժամանա-կով պայմանագրութիւն մը ստորագ-րեց», աւելցուց ան։

Կրան փրին տեղի ունենայ արեւել-եան Ափրիկէի փոքր երկրին՝ Ռուան-տայի Պուկսէսիրա շրջանին մէջ, որ կը գտնուի մայրաքաղաք Բիկալիի հա-

ՎԱՐԴԱՆ ՄԻՆԱՍԵԱՆ ...

	Շարունակուած 7-րդ Էջէն	
---------------	-------------------------------	---------------

Յաճախ վիրաւորուելով ան չկրցաւ մնալ բարձր մակարդակի վրայ եւ կա-նուխ տարիքէն սկսաւ մարզիչութեան (29 տարեկանին)։ Յայաստանի հաւա-քականի օգնական մարզիչ Նշանակ-ւելէ ետք 2006-էն 2009, ան նոյն պա-հուն մարզած է Փիւնիկը (մինչեւ 2013), եւ Նշանակուեցաւ հաւաքականի մար-զիչ 2007-ին, երբ մարզիչ Իան Փորթըր-ֆիլտ մահացաւ։

2012-ի եուրոյի գտու-մի մրցումներէն առաջ Յայաստան ՖԻՖԱ-ի դա-սաւորման 125-րդ դիրքը կը գրաւէր, բայց Մի-նստեանի գլխաւորու-թեամբ Յայաստան անակնկալ յաղթանակ-ներ տարաւ Ալովաքիոյ, Մակեդոնիոյ ու Անտոր-րայի դէմ, եւ հաւասա-րութիւն՝ Ռուսիոյ հետ, եւ քիչ մնաց հասներ եուրո-յին, երբ փլէյ օֆի վճճ-ռական մրցումին իրա-ւարարի սխալով (Իր-լանտայի դէմ) Յայաս-տան դուրս մնաց։

վերահսկողութիւնը։

Մինչ այդ, ընդդիմադիր «Հայաս-տան» խմբակցութեան ղեկավար Ան-նա Գրիգորեան յայտարարած է, որ խմբակցութիւնը դէմ պիտի քուէարկէ համաձայնագիրին՝ ընդգծելով, որ անոր դրոյթներուն մէջ Ազրպէյճանի շահերը աւելի յստակ արտացոլուած են, քան Հայաստանի ակնկալուող օգուտները։

ՀՅԴ Բիւրոյի անդամ, պատգամաւ-որ Լիլիթ Գալստեան իր կարգին զգու-շացուցած է, որ ԹՐԻՓՓ-ը կարելի չէ դիտարկել զուտ իբրեւ տնտեսակն նախաձեռնութիւն՝ անտեսելով անոր անվտանգային եւ աշխարհաքաղա-քական հետեւանքները։ Ան մտահոգու-թիւն յայտնած է երկարաժամկէտ զար-գացման իրաւունքներուն, տնտեսա-կան օգուտներու անորոշութեան եւ Հայաստանի ինքնիշխանութեան պահպանման իրաւական երաշխիքնե-րուն առնչութեամբ։

Ընդդիմութեան հիմնական մտահո-գութիւնը կը մնայ փոխադարձութեան պարտադիր երաշխիքներու բացակա-յութիւնը, յատկապէս այն պայմաննե-րուն մէջ, երբ Պաքու կը շարունակէ խաղաղութեան պայմանագիրին ստո-րագրութիւնը պայմանաւորել իր պա-հանջներով։

ՄԼԻԵԿ. «ՄԵՆՐ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ...»

	Շարունակուած Ա. Էջէն	
---------------	-----------------------------	---------------

Ալիււ Ըսած է, որ վերջին երկու տարիներուն ըն-թացքին շրջանին մէջ եղած են թե՛ որական, թե՛ ալ բացասական իրադարձութիւններ։ Իբրեւ բացասա-կան ան նշած է երկրի անմիջական դրացնութեամբ նոր պատերազմ ծագիլը, իսկ իբրեւ դրական՝ Հա-յաստանի հետ խաղաղութեան համաձայնագիրի ստորագրումը։

«Համաձայնագիրի նախաստորագրման վայրը նոյնպէս մեծ խորիրդանշական նշանակութիւն ունի։ Անկկա նախաստորագրուած է Ուաշինկթընի մէջ՝ Սպիտակ տան մէջ, Միացեալ Նահանգներու նախա-գահ Տանըլտ Թրամփի ներկայութեամբ։ Ազրպէյճա-նի եւ Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարնե-րը Միացեալ Նահանգներու նախագահին ներկայու-թեամբ ստորագրած են ոչ թէ անհամաձայնութիւն-ներու վերաբերեալ փաստաթուղթ, այլ խաղաղու-թեան համաձայնագիրի նախաստորագրուած բնա-գիրը», ըսած է ան։

Ալիււ յիշեցուցած է, որ ատոր հետ մէկտեղ ստո-րագրուած է նաեւ միացեալ հռչակագիր, զոր Միացեալ Նահանգներու նախագահը իբրեւ վկայ ստորագրած է։

«Այսպիսով, մենք չսահմանափակուեցանք միայն արդարութեան վերականգնումով եւ մեր տարածք-ներու ազատագրումով։ Մենք նաեւ տեսողեցինք Հա-րաւային Կովկասի մէջ բոլորովին նոր իրավիճակ, որ երբեք գոյութիւն չէր ունեցած Հարաւային Կովկասի անկախ պետութիւններու պատմութեան մէջ։ Անե-լին, մենք այս նոր իրականութիւնը պաշտօնապէս ամրագրեցինք Սպիտակ տան մէջ», նշած է ան։

«2020 թուականի պատերազմը եւ 2023 թուակա-կին տեղի ունեցած հակաահաբեկչական գործողու-թիւնը վերջ դրին բռնագրաւումին։ Մենք ամբողջովին վերականգնած ենք մեր տարածքային ամբողջակա-նութիւնն ու գերիշխանութիւնը՝ միջազգային օրէնքի արժեքափերուն համապատասխան։ Ատկէ ետք մենք Հայաստանին խաղաղութիւն առաջարկեցինք, եւ ասիկա նոյնպէս աննախադէպ դէպք է։

«Պատերազմներու պատմութեան մէջ մենք չենք գտներ մէկ օրինակ, երբ երկիրները վերջին արինա-լի բախումէն երկու տարի ետք խաղաղութեան հաս-նէին։ Անցեալ տարուան ամրան խաղաղութեան հա-մաձայնագիրը նախաստորագրուեցաւ։

«Ինքնին մենք հանդէս եկանք Հայաստանի հետ խաղաղութեան համաձայնագիրի նախաձեռնու-թեամբ, որովհետեւ չէինք ուզեր յաւերժական պատերազմ եւ մտադիր չէինք վրէժխնդիր ըլլալ։ Թե-ւ, կը կարծեմ, անհրաժեշտ է հաշուի առնել նաեւ զգացումները։ Ես միշտ կ'ըսեմ, որ մենք վրէժխնդիր եղած ենք մարտի դաշտին մէջ եւ պէտք չէ ատկէ ան-դին երթանք։ Հակառակ պարագային պատերազմը անվերջ պիտի ըլլայ», ըսած է Ալիււ։

«Ըստ ամենայնի, աշխարհի յառաջատար տերու-թիւններուն միջեւ այս հարցին մէջ համախոհութիւն կար։ Սակայն անոնք սխալեցան միայն անոր մէջ, որ ոչ ճիշդ գնահատեցին ազրպէյճանցի ժողովուրդի տրամադրութիւնները եւ Ազրպէյճանի կառավարու-թեան ծրագիրները։

«Մենք մտադրութիւն չունէինք մնալ բռնագրաւու-ած երկիր, ժողովուրդ, որուն տարրական իրաւունք-ները յաւերժ պիտի խախտուին։ Մենք ամենայն ան-կեղծութեամբ եւ յոյսով մասնակցած ենք բանակցու-թիւններուն։ Սակայն, երբ տեսանք, որ այս գործըն-թացը ոչ մէկ արդիւնքի կը յանգեցնէ, որոշում տուինք կարգաւորել հարցը՝ մեկնելով մեր օրինական իրա-ւունքներէն, ներառեալ ՄԱԿ-ի կանոնադրութենէն եւ անոր 51-րդ յօդուածին մէջ ամրագրուած ինքնա-պաշտպանութեան իրաւունքնը։

«Մենք մեզ պաշտպանեցինք, ջախջախեցինք թշնամին, ազատագրեցինք 32 տարի շարունակ Հա-յաստանի բռնագրաւումին տակ գտնուող մեր տա-րածքները, վերականգնեցինք արդարութիւնը, վերա-կանգնեցինք մեր արժանապատուութիւնը եւ կատա-րեցինք միջազգային իրաւունքի պահանջները», նշած է Ալիււ։

ԷՏՈՒՐՔՏԾ 47 ԿԷՏ ...

	Շարունակուած 7-րդ Էջէն	
---------------	-------------------------------	---------------

Ճէյմս Հարտըն աւելցուաց 19 կետեր, որոնց կար-գին 2 կետեր ազատ հարուածով՝ մրցումի աւարտէն 13 երկվայրկեան առաջ, եւ Զլիվլենտ յաղթեց տա-րեշրջանի իր 2-րդ մրցումը (3 մրցումներու ընթաց-քին)։ Միչէլ 26 կէտ նշանակեց ի նպաստ Զլիվլենտի։ Մայեմի Յիթ իր յաջորդական 4-րդ մրցումը պար-տուեցաւ, հակառակ անոր որ յոյն աստղ Եանիս Ան-թեթըրումփօ **թրիփլը տապլը** ձեռք ձգած էր։ «**Կրիք Ֆրիք**» 29 կէտ, 14 ռիպաւունտ եւ 11 Էսիսթ ձեռք ձգեց ի նպաստ Մայեմիի, որ տակաւին չկրցաւ որբէւ մըր-ցումի յաղթել։ Տալաս Մերիքս վերադարձած էր Զու-վիդը Ֆլէյն, որ 29 կէտ նշանակեց եւ 11 Էսիսթ ձեռք ձգեց։

Ջայրի Ըրվինկ (18 կէտ) եւ Փի. Ճէյ. Ուաշինկլըն (20 կէտ) իրենց կարգին կարելուր դեր ունէին Տալասի յաղթանակին մէջ, 2-րդն էր 4 մրցումներու ընթաց-քին։

Հիուսթըն Ռոքեթց իր յաջորդական 4-րդ մրցումը շահեցաւ՝ 120-110 արդիւնքով պարտութեան մատ-նելով Աթլանթա Յոքսը, մինչ Օքլաիոմա Սիթի Թան-տըր իր կարգին 4 մրցումներու ընթացքին 4-րդ յաղ-թանակը ապահովեց (125-114) Ֆինիքս Սանզի դէմ։

	ՀՅՊ 136 -ԱՄԵՆԱԿԻ ՏՈՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ	ՎԵՐ ԿԱՑ ՇՈՂՈՎՈՒՐՈՂ	27 ՆՈՅՆԵՄԲ 2 0 2 6
---	---	-------------------------------------	---------------------------------